

Gradiščanski Hrvati se ne morejo spoprijazniti z manjšinskimi sosveti

Sedanji težki položaj gradiščanskih Hrvatov in sodelovanje z matičnim narodom ter njegova podpora: to so bile glavne teme pogovora člana izvršnega sveta in predsednika komiteja za odnose s tujino SR Hrvaške Ljuba Majerića s predstavnikoma gradiščanskih Hrvatov. Ljubo Majerić se je na Dunaju udeležil tradicionalnega srečanja gradiščanskih Hrvatov, ki ga prirejajo pod naslovom „Hrvatski bal“.

Svoj obisk v Avstriji je Majerić izkoristil za srečanje s predstavnikoma društev in organizacij gradiščanskih Hrvatov. V Železnu (Eisenstadt) so se Majerić, veleposlanik Pribičević in predstavnik SR Hrvaške dolgo zadržali v pogovoru s predsednikom hrvaškega kulturnega društva dr. Ivom Müllerjem in s predstavnikoma hrvaškega tiskarskega društva. Posebno pozorno so obravnavali predlog avstrijskega kanclerja Kreiskega, naj bi hrvaški predstavniki vstopili v sosvet za hrvaško narodnostno skupino, v katerem bi bili tudi predstavniki Robakove asimilantske skupine, skupine, ki se je dejansko odrekla svoji hrvaški pripadnosti in je s tem izgubila vsako pravico, da po členu 7 državne pogodbe nastopa v imenu gradiščanskih Hrvatov. Njihovi predstavniki so zatorej tudi na tem pogovoru ocenili kanclerjev predlog kot poskus vračanja na staro prakso, namreč na zavlačevanje pri reševanju tistih osnovnih vprašanj manjšine, ki jih predvideva državna pogodba.

Vodstva društev in organizacij gradiščanskih Hrvatov so izrazila

razočaranje spričo takšnega razvoja situacije in so ocenila, da je danes položaj manjšine težji kot kdajkoli prej. Zato so se odločno uprli zakonu o narodnostnih skupinah in sestavi sosveta za narodnostno skupino, ki je predvideva s tem zakonom.

Hkrati so izrazili željo, da Jugoslavija in Hrvaška še naprej moralno in politično podpirata in ščitita to narodnostno skupnost in da matični narod še bolj poglobi in obogati oblike sodelovanja in pomoči. Poudarili so tudi potrebo, da se v tem težkem položaju še bolj strnejo vrste manjšine in da se razkrinka asimilacijska in germanizacijska vloga Robaka in njegovih somišljenikov.

Hrvaška manjšina je tudi zelo prizadeta zaradi neskončnega odlašanja oblasti, da uresniči obljube o oddajah v hrvaškem jeziku na radioteleviziji in zaradi diskriminacijskih potez do hrvaških učiteljev. Poudarili so, da je v Gradišču zavlada klima nestrpnosti do hrvaške narodnostne skupnosti, ki pa jo je mogoče odstraniti samo z doslednim uresničevanjem 7. člena državne pogodbe. Samo tako bi bilo mogoče ozdraviti vzdušje, zagotoviti medsebojno zaupanje in sodelovanje, kar bi bil tudi osnovni pogoj za izgradnjo mostu zblíževanja in sodelovanja obeh držav.

Predsednik republiškega komiteja Majerić in gostje iz SR Hrvaške so poudarili načelno in praktično doslednost jugoslovanske politike, da podpira manjšine in da nasploh sodeluje pri reševanju položaja narodnosti. Poleg številnih oblik sodelovanja med Avstrijo in Jugosla-

SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKANA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA

SATELITI NA ATOMSKI POGON DEŽUJEJO NA NAS

Medtem ko se v Avstriji kregajo, ali naj bi prižgali menda najbolj varni reaktor za dobavo atomskega električnega toka, se je Sovjetski zvezi pripetila večja obratna nesreča: vojaški satelit na atomski pogon „Kosmos 954“ je imel v vesolju težave, ušel kontroli sovjetske zemeljske postaje ter jo ubral nazaj proti materi zemlji. Kljub zagotovitvi, da bo zgorel ob vstopu v atmosfero, so nekateri deli pristali v Kanadi ter okužili okolje. Številne države so protestirale, ker niso bile obveščene o preteči nevarnosti, ampak sta se o zadevi zmenili le ZDA in Sovjetska zveza. Tudi ZDA ni neizkušena, kar se tiče podobnih nesreč. Moskvska „Pravda“ je poročala, da se je leta 1964 ponesrečil na podoben način tudi ameriški satelit, Carter je pritril. — Ob koncu tedna pa je strmoglavila

znanstvena sonda — prav tako z radioaktivnim materialom v ameriški državi Alabama. V ponedeljek pa je bilo sporočeno, da se je začetek lanskega decembra v atomski elektrarni v Belgiji pripetila nesreča zaradi luknje v posodi za hlajenje. Ameriška vesoljna postaja „sky-lab“ je prav tako garant za katastrofo, če ne bo uspelo do oktobra naslednjega leta spraviti jo na obkrožno progno, ki bi bila bolj oddaljena od zemlje. Naravne sile so vesoljsko postajo zanesle v bližino zemlje. Če pa pade težki satelit na zemljo, prerokujejo katastrofo, ker prav tako ne bi zgorel.

KLJUKASTI KRIŽI — V ZDA DOVOLJENI

Kljukasti križi na rokavih so v ZDA dovoljeni — tako je odločilo vrhovno sodišče neke zvezne države, potem ko so se številni tamkaj živeči Židje pritožili, ker so ameriški neona-

cisti vedno pogosteje organizirali svoje pohode in so se Židje čutili ogrožene, saj so mnogi doživeli nacistična taborišča. Toda vrhovno sodišče je odločilo, da je kljukasti križ simbol gibanja, ki je zaradi svobode izražanja dovoljeno in demokracično — vsaj v ZDA.

TAJNE SLUŽBE: SPREMENJENE STRATEGIJE?

Ameriška tajna služba CIA hoče po besedah svojega predsednika Turnerja zmanjšati poizkuse političnega vmešavanja in motenja v drugih državah, opustiti pa takih akcij ne nameravajo. Na drugi strani pa hočejo svojo aktivnost razširiti ne le na države Vzhodnega bloka ter maloštevilne druge, temveč so zainteresirani na široki raznolikosti držav. Nemška vojaška obrambna služba pa ni zanikala poročil, češ da uporablja pri tekočih preiskavah zaradi vohunjenja „bolhe“.

SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKANA POLITIKA — SVETOVNA POLITIKA — SVETOVNA

vijo, Hrvaško in Gradiščem ter drugih republik in pokrajin, je manjšinsko vprašanje tisto, ki ostaja v središču zanimanja jugoslovanskih narodov, saj številna akutna vpra-

Knjigo „Österreich und seine Slowenen“ Vam posreduje tudi uredništvo Našega tednika. Dopisnica zadostuje.

šanja s tega področja resno bremenjujejo odnose med državama in nadaljnje razširjanje in poglobljanje sodelovanja obeh sosed na vseh področjih njihovih stikov.

Te izjave vsekakor pomenijo, da ni res, kar bi imeli koroški časopisi tako radi: na eni strani nevidne Slovence, ki iz gole zlobnosti do zveznega kanclerja in deželnega glavarja ne zasedejo manjšinskega sosveta, razen tega pa zmeraj škilijo čez mejo; na drugi strani pa pridne Hrvate, ki jim gre še bolj slabo kot Slovencem, ki pa kljub temu naravnost tiščijo v sosvete. Ne, temu ni tako. Sicer časopisi vedno zopet vedo poročati, da si Hrvati niso edini, vendar zamolčujejo dejstvo, da je Robakovo asimilantsko skupino, ki naravnost sili v germanizacijo in čim dalje hoče vreči hrvaško ob-

leko od sebe, docela nemogoče imenovati zastopnika gradiščanskih Hrvatov. To je spoznal celo Kreisky sam, ki je — pri vsej previdnosti glede njegovih izjav — sam tozadevno onemogočil svojega strankinega tovariša. Ravno socialistična stranka, v kateri je sindikalno gibanje (Gewerkschaft) najbolj utrjeno, bi morala spoznati, da bi se onemogočil vsak zastopnik delojemalca, ki bi pri pogajanjih za kolektivno pogodbo namesto povišanja plače in izboljšanja razmer na delovnem prostoru sam od sebe ponudil delo zastoj ob podaljšanem delovnem času in pod najtežjimi pogoji.

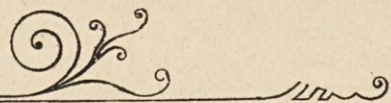
Hrvaški študentje: zavlačevalna taktika Dunaja

Zakon o narodnostnih skupinah in oblikovanje sosvetov, ki jih zakon predvideva, ni nič drugega kot odlašanja v reševanju resničnih problemov gradiščanskih Hrvatov. Zahtevamo neposredne razgovore z avstrijsko vlado, ki bodo sloneli na uresničevanju 7. člena državne pogodbe, je v izjavi poudaril predsednik hrvaškega akademskega kluba Jurica Čenar.

Gradiščanski hrvati že 23 let čakajo, da bodo lahko uresničili svoje pravice, ki jim jih v drugi avstrijski republiki jamči državna pogodba, je dejal Jurica Čenar. Novi zakon o narodnostnih skupinah, za katerega avstrijska vlada trdi, da je z njim izpolnila določila 7. člena državne pogodbe, je v bistvu samo nesprejemljiva revizija državne pogodbe, ki v ničemer ne uresničuje pravic hrvaške narodnostne manjšine.

Hrvaški akademski klub je že nekajkrat opozoril na nevarnosti, s katerimi grozi novi zakon. Avstrijski zvezni kancler Kreisky je v razgovorih s predstavnikoma gradiščanskih Hrvatov postavil tudi rok (1. marec), v katerem se morajo odločiti, ali bodo sodelovali v narodnostnem svetu, ki ga predvideva novi zakon o narodnostnih skupinah. Kakorkoli, hrvaški akademski klub meni, da sedaj ni videti prave priložnosti, da bi kmalu lahko prišlo do razgovora z vlado. Zato želimo sedaj predvsem mobilizirati hrvaško narodnostno skupino in vse demokratične avstrijske državljane, da vladajoči in obema opozicijskima strankama prepričijo uveljavljanje ozkih političnih interesov in se lotijo iskrenega izpolnjevanja avstrijskih mednarodnih obveznosti, je dejal Čenar.

5

Aus dem Wilajet Kärnten

Od 1. številke Našega tednika letos naprej (štev. 1/1978) smo v našem listu pričeli s ponatisom knjige „Aus dem Wilajet Kärnten“ iz časa pred prvo svetovno vojno. Izdalo jo je „Slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu“.

Danes, ko imamo v rokah knjigo zgodovinarja dr. Haasa in dr. Stuhlfarrerja, (Österreich und seine Slowenen — Avstrija in njeni Slovenci), ki obravnava zgodovino koroških Slovencev v 19. in 20. stoletju in tudi očrta trenutno politično, socialno in gospodarsko stanje na Koroškem, je prav, da pustimo k besedi človeka, ki je iz vidika tedanjega časa opisal razmere na Koroškem. Kot boste sami spoznali, se medtem niso izboljšale.

(Uredništvo)

Trotz dieser salomonischen Entscheidung regen sich auch anderswo die Geister! Der Gemeinderat und Ortsschulrat von St. Daniel beschließt nämlich am 12. April 1908, dasselbe Ansuchen betreffs Einführung der slowenischen Unterrichtssprache auch für die Schule im Schulsprengel St. Daniel zu stellen. Nach der letzten Volkszählung gibt es in St. Daniel 504 Slowenen und einen einzigen Deutschen, der aber ledigen Standes ist.

Einen analogen Beschluß faßt am 24. Mai 1908 auch der Ortsschulrat in Rinkenbergr und der hiebei in Betracht kommende Gemeinderat in Moos. Denn nach der Volkszählung gab es in der Gemeinde Moos im Jahre 1900 1447 Slowenen und 43 Deutsche, im Schulsprengel Rinkenbergr 553 Slowenen und 3 Deutsche — Stroina, St. Daniel und Moos sind also zweifelsohne rein slowenische Ortschaften und das Deutsche ist dort gar nicht landesüblich.

Der Landesschulrat beantwortet die Eingabe der Gemeinde St. Daniel nach 7 Monaten, nämlich mit Erlaß vom 15. November 1908, Z. 4612, und die von Rinkenbergr ein Jahr später, nämlich mit Erlaß vom 15. Dezember 1909, Z. 5277.

Selbstverständlich wurden beide Gesuche abschlägig beschieden, da „den gepflogenen Erhebungen zufolge die in der Schulgemeinde Rinkenbergr (beziehungsweise St. Daniel) herrschenden Verhältnisse eine Abänderung der dormaligen sprachlichen Einrichtung der dortigen Schule in keiner Beziehung erheischen“. Unerfindlich ist es aber, wie der Landesschulrat sich hiebei auf den § 6 des Reichsvolksschulgesetzes vom 14. Mai 1869 R. G. B. 62 berufen konnte, wie er es im Falle Rinkenbergr tat. Dieser § lautet nämlich: „Über die Unterrichtssprache entscheidet nach Anhörung der die Schule erhaltenden Faktoren innerhalb der Grenze des Gesetzes die Landesschulbehörde“. Nachdem nämlich in allen 3 Schulsprengeln, Stroina, St. Daniel und

Rinkenbergr die die Schule erhaltenden Faktoren eben um die slowenische Unterrichtssprache petitioniert hatten und nachdem es völlig unklar war, welche Gesetze den Erlässen des Landesschulrates in Kärnten die Grenzen zogen, rekurrierten Stroina, St. Daniel und Rinkenbergr an das Ministerium für Kultus und Unterricht. Stroina rekurrierte am 8. März 1908, St. Daniel am 6. Jänner 1909 und Rinkenbergr Februar 1910. Das Ministerium für Kultus und Unterricht erledigte den Rekurs von Stroina mit Erlaß vom 4. Dezember 1909 Z. 37.809, den Rekurs von St. Daniel mit Erlaß vom 6. Dezember 1909, Z. 16.624, den Rekurs von Rinkenbergr mit Erlaß vom 28. Oktober 1910, Z. 29.470. Alle 3 Rekurse wurden abschlägig beschieden und dadurch die Erlässe des Landesschulrates sanktioniert.

Es blieb nun den bedrohten Slowenen zur Wahrung der im § 19 des Staatsgrundgesetzes gewährleisteten politischen Rechte der eigenen Nationalität nur mehr der Appel an die letzten und höchsten Instanzen des Reiches, nämlich an das k. k. Reichsgericht und an den Verwaltungsgerichtshof. Dieser Appel geschah und zwar von Stroina mit Ortsschulrats- und Gemeinderatsbeschluß vom 30. Jänner 1910, von St. Daniel mit Ortsschulrats- und Gemeinderatsbeschluß vom 12. Jänner 1910, von Rinkenbergr mit Ortsschulrats- und Gemeinderatsbeschluß vom 13. Dezember 1910. Diesem Appel nun wurde sowohl vom k. k. Reichsgericht als auch vom Verwaltungsgerichtshof auf der ganzen Linie stattgegeben und von den höchsten Instanzen des Reiches wurde in klarer und bündiger Weise über das Volksschulsystem Kärntens ein vernichtendes Urteil gefällt. Da diese Entscheidungen für die Kärntner Slowenen von der größten Bedeutung sind, so ist es am Platz, bei denselben etwas zu verweilen.

Vor allem hat das k. k. Reichsgericht, als Hüter Staatsgrundgesetze in allen 3 Fällen (für Stroina und St. Daniel mit Erlässen vom 5. Juli 1910, Z. 263.264, und für Rinkenbergr mit Erlaß vom 5. April 1911, Z. 110) eine Tatsache festgestellt! Durch die obgenannten Erlässe des Landesschulrates für Kärnten, ebenso durch die Erlässe des Ministeriums für Kultus und Unterricht habe eine Verletzung des Artikels 19 der Staatsgrundgesetze stattgefunden, da die Slowenen gezwungen würden, die zweite Landessprache zu lernen. Die Konstatierung dieser Tatsache von Seite des höchsten Hüters der Staatsgrundgesetze hat die Slowenen Kärntens insofern mit Befriedigung erfüllt, als bisher alle jene Slowenen, die ein gleiches behaupteten, immer als Hetzer bezeichnet werden. Diese „Hetzer“ stehen also auf dem Boden der Staatsgrundgesetze, und der Landesschulrat hat diese Staatsgrundgesetze in flagranter Weise verletzt. (Dalje prihodnjič)

Volitve: ure v Gradcu so šle drugače . . .

V Gradcu se je udrla zemlja: v nedeljo je pri občinskih volitvah v štajerski metropoli pridobila FPÖ kar osem odstotkov k dosedanjim 16,8, tako da imajo svobodnjaki sedaj kar četrtino glasov in 14 od 56 sedežev v graški občinski sobi. V primerjavi z zadnjimi volitvami je FPÖ povečala število volilcev, ki so dali zaupanje njenemu kandidatu dr. Alexandru Götzu, za kar 50 odstotkov: 26.000 glasov leta 1973, 39.000 zadnjo nedeljo. Pridobila je 5 mandatov, in sicer dva na račun ÖVP in tri od socialistov. SPÖ, ki je morala leta 1973 oddati večino, je zgubila nadaljnje tri odstotke, ÖVP kar štiri, komunisti pa so kljub hudemu porazu ravno še obdržali svoj mandat.

Pri nedeljskih volitvah se nobena stranka ni upala izdati parolo, da pomenijo te volitve nekakšen test na zvezni ravni. Kajti preveč posebnosti je imel graški položaj in preveč negotovosti za volilne stratege strank. V Gradcu je nastal leta 1973 prvi model koalicije v večjem mestu proti socialistom. Socialisti so takrat izgubili volitve in večino, ker so se pri vprašanju avtoceste poživžgali na mnenje ljudstva. In prejeli račun.

Na občinski, deželni in zvezni ravni pa so potem oblikovali tip novega vodstva Štajerske metropole: za vsako ceno nesocialističnega župana. Glava občine je postal svobodnjak dr. Alexander Götz, podprla ga je pri tem ÖVP, katere vodja Hasiba je postal prav tako podžupan kakor šef socialistov Stoiser. Dvojica Hasiba in Götz sta potem razvila nov tip komunalne politike: svoja stremeljenja sta približala ljudstvu, nastale so številne iniciative občanov, posvečene posameznim projektom: parkom, cestam, conam za pešce, stanovanjskim projektom. Götz in Hasiba sta vsaj optično znala dokumentirati, da delata individualno politiko za malega človeka ter da sta naklonjena vsaki privatni iniciativi: tako je pokazala prva analiza volitev, da je Götz skoraj podvojil število glasov zase predvsem v naseljih, ki so v zadnjih letih nanovo nastala in kjer je novi župan predal stanovanjske ključke (akoravno so ta naselja projek-

tirali in pričeli z gradnjo še pod socialističnim županom). Poprečni graški meščan je z vsaj navidezno možnostjo soodločanja imel občutek, da ima svojo besedo pri posameznih komunalnih projektih. Pri vseh teh iniciativah občanov so ideje in njih uresničitev prišle predvsem s strani ÖVP in njenega kandidata Hasibe. Toda njegova popolna lojalnost, zvestoba zakonu z Götzem kot predstojniku gospodinjstva, se pri volilnem rezultatu ni obnesla. Sicer se je povečal skupni delež nesocialističnih glasov, toda ÖVP je izgubila štiri odstotke in dva mandata in jih morala darovati svobodnjaku Götzu. Politika reprezentiranja in bonus vladajočega župana — to sta bila po mnenju večine komentarjev razloga za visoko zmago graške FPÖ.

Kako bo šlo naprej? SPÖ se v letih opozicije ni znala regenerirati, napolniti z novimi močmi, alternativami in idejami. Slej ko prej je najmočnejša stranka socialistična z 41 odstotki (ÖVP 31, FPÖ

25 odstotkov). Kakšna bo bodoča koalicija, še nihče ne more povedati, prevelike so nejasnosti, prevelik je riziko vsake variante. Možnost je ena: Vse ostane pri starem. Potem obstoji za ÖVP nevarnost, da še nadalje zgubi na račun svobodnjakov in sta potem pri naslednjih volitvah obe enako majhni (veliki), torej srednji. Občinska ÖVP bo to varianto le težko zastopala. Možnost dve: ÖVP stavi s pomočjo svobodnjakov župana. Temu se bo upiral Götz, ker smatra sebe in svojo stranko za edinega zmagovalca volitev. Možnost tri: župan postane kandidat SPÖ kot največje stranke s podporo obeh ostalih frakcij. To je nakazal in zahteval po volitvah socialistični kandidat Stoiser ter se skliceval na „voljo volilca“. „Voljo volilca“ pa štrpaciirata tudi obe drugi stranki v svoj prid. Za to varianto bodo socialisti morali plačati ogromno ceno. Četrta varianta: socialističen župan s podporo ÖVP. Argument zanj je, da glasovi iz jedra volilcev ÖVP zo-

pet pridejo nazaj k črnim, protiparargument pa, da se ÖVP izneveri „volji volilca“.

Variante kakršnekoli koalicije med FPÖ in SPÖ so sicer manj verjetne (ker jih je Stoiser izključil), neverjetne pa niso.

Kajti: občinski funkcionarji imajo pri kupčiji za novega graškega župana še najmanjšo besedo. Odločali (in plačali celo v obliki političnih daril) bodo deželni in zvezni vrhovi strank. Za Gradčane je nevarnost predvsem ta: da bo začela tudi SPÖ s politiko reprezentiranja in bodo tako vsi zanemarjali vsakdanje politične probleme.

Kaj se bo zgodilo na zvezni ravni, pa se tudi ugibati ne da. Kvečjemu vprašanje, ali bo svobodnjak dr. Götz postal naslednik bivšega SS-ovca Friedricha Petra kot komandant FPÖ. V slučaju, da ostane Götz župan, vsekakor ne bo šel v partijsko centralo na Dunaj. Kakorkoli že: odločilno besedo bo imel pri kronanju naslednika večnega predsednika tako imenovanih svobodnjakov.

. . . in paralele Gradec - Celovec

Tvobra koalicije med ÖVP in FPÖ po porazu socialistov v deželni metropoli leta 1973 ni ostala omejena le na Gradec: istega leta je namreč moral vzeti klobuk kot župan tudi celovski Außerwinkler (SPÖ) in je postal s pomočjo FPÖ župan kandidat ÖVP Guggenberger, komunalnopolitičen novinec. Rojstvu obeh protisocialističnih koalicij sta botrovali bivši in najvišji instanci obeh partnerjev. Kajti tudi Außerwinkler („Auwi“) je zastopal v času svojega županovanja politiko, ki je bila daleč odstranjena od navadnega občana. Na Koroškem pa so igrali še drugi momenti pri zadnjih občinskih volitvah. Socialisti so na deželni ravni doživeli hud poraz predvsem zaradi brutalnega postopanja pri zložitvi občin, ker je tedanji dvojici Sima-Wagner bila volja prebivalcev deveta briga in je šlo predvsem za strankarskopolitične namene, namreč kako zložiti manjše, črne občine z večjimi, rdečimi, da bi povsod prevladovali socialisti. Izka-

zalo se je, da se uprava nikakor ni zmanjšala, račun o socialističnih centrih pa se tudi ni odprl. Da je Sima bil zgolj žrtev svoje menda Slovencem naklonjene politike, je argument, ki ne drži. Kajti socialisti so izgubili ne le na dvojezičnem ozemlju, temveč še huje v Celovcu, ki je bil varen pred dvojezičnimi napisi, ter v Šmohorju, ki je prav tako ostal enojezičen. Socialisti so se pač oddaljili od navadnega delavca v višine strankinih mogočnejšev in boncev. Kako zelo so se socialisti počutili varni predvsem v Celovcu, kaže, s kako majhnim elanom so se zagnali v volilni boj. Guggenberger je eden od redkih politikov, ki se ima zahvaliti za svoj uspeh v precejšnji meri tudi agenturi, ki je zanj načrtovala volilne pripomočke. Takratni sodelavec neke reklamne agenture Harald Irnberger, sedaj glavni urednik Extrablatta, je zasnoval za Guggenbergerja barvni plakat, ki kaže pravega lepota, tip, ki ugaja ženskam. „Auwi“ je

na črnobelem plakatu ostal tudi optično blede.

Leta so medtem minula. V Gradcu predvidevajo štaturi občinske volitve vsakih pet let, na Koroškem vsakih šest. Guggenberger niti na fotografijah v lastnem strankinem glasilu ni več tisti lepota, ki je bil pred petimi leti na plakatu. Petletno županovanje je zapustilo na njem svoje vidne sledove. Sicer se je Guggenberger v prvih letih svojega županovanja pojavil povsod, kjer je bilo zbranih več kot tri ljudi in stiskal roke ter nazdravil. Toda sedaj tudi poslednji vrabci čivkajo, da je Guggenbergerju zmanjkalo precej energije. Redni biskovalci sprejemov pa vedo poročati iz lastne izkušnje, da Guggenberger zaradi številnih zdravljenj nosi s sabo ne le celovške zastave iz platna in da se je tozadevno močno približal Simi.

Na drugi strani pa je Guggenbergerju in njegovemu moštvu z razmeroma malo sredstvi uspelo približati občinsko upravo popreč-

nemu volilcu, ne da bi s tem uprava postala učinkovitejša: iz doslej nebranega mestnega lističa „Klagenfurt“ je napravil dosti atraktiven časopis ter s spektakularnimi akcijami vtis, da se briga za zadnjega cestnega pometača. Vprašanje je seveda, ali bodo ti spektakli pomagali preskrbeti npr. nadvse pomanjkljivo pluzenje cest pozimi, ki gre na račun Guggenbergerja in koalicijskega partnerja Ferrarija. Slednji bo tudi prvi kandidat svobodnjakov pri prihodnjih volitvah.

Prvi kandidat socialistov Medweschek je pravzaprav neznan bitje, saj ga le malo Celovčanov pozna, akoravno je podžupan. Tudi socialisti ne verjamejo prav, da bi njemu uspelo pridobiti nazaj socialistično večino.

Še en moment je treba omeniti pri ugibanjih, kakšne bodo posledice graških volitev za koroško glavno mesto: socialisti so na svojem zadnjem zasedanju deželnega strankinega vrha določili 25. marec naslednjega leta za termin občinskih volitev. Skoraj točno leto navrh pa naj bi bile deželnozbornske volitve. Wagner ni izključil — če vzamemo njegovo izjavo točneje pod lupo —, da bi tudi deželnozbornske volitve preložili za eno leto naprej in istočasno volili. Socialisti si vsekakor pričakujejo pri deželnozbornskih volitvah ena-

naš tednik:

zanesljiva
informacija
iz prve roke

ko zmago kot zadnjič in upajo, da bi deželni trend tudi vplival na občinske volitve. Saj morajo socialisti nanovo pridobiti številne socialistične trdnjave, ki so zadnjič šle v izgubo, nenazadnje zaradi tega, ker so se branili vsakršne koalicije s Slovenci: glej Pliberk, glej Škocijan.

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd:

5

Od popisa do taborišča

IGRA KAPETANA GERSANOVA

Vsak večer so po taboriščni razglasni postaji objavljali, kdo ni izpolnil norme. Najljubša igra kapetana Gersanova je bila, da je izbral kakega taboriščnika, ki ni izpolnil norme, in ga predložil za povečanje kazni. Vsak večer so tretali taboriščniki v strahu, da bo njihovo ime omenjeno. Nekega dne je dospela skupina 600 taboriščnikov iz Belena. Med njimi je bil tudi mlad Armenec. Ker prvi dan ni izpolnil norme, je ukazal Gersanov, naj preberejo za povečanje kazni njegovo ime. Nikola tega ni naredil. Gersanov je ves besen pridrvel na razglasno postajo; a Nikola mu je rekel, da ni prav, ker mladeniču nihče ni pojasnil, kako in kaj je treba delati za izpolnitev norme.

Še enkrat se je Nikola uprl kapetanu Gersanovu. Bilo je to, ko je on ukazal, naj poberejo od taboriščnikov denar, ker je izginilo z razglasne postaje nekaj svetilk. „Tega obvestila nočem objaviti,“ je rekel Nikola Gersanovu. „Zakaj naj plačajo taboriščniki za tisto, česar niso naredili. Na postajo za razglase imate dostop samo vi in stražarji. Oni so vzeli svetilke, naj tudi oni plačajo.“

SVOBODA MED DVEMA TABORIŠČEMA

Na srečo so Nikolo Georgieva kmalu izpustili. Vrnil se je v svojo hišo in k družini v Petriču. A to je bil samo šestleten premor med dvema taboriščema. V tem času so ga pogostokrat zapirali, mu pretili. Za njega in njegovo dru-

žino dela tudi naprej ni bilo. Sin Viktor je moral kot deček mešati malto, kopati, nositi opeko, sekati les, delati težka telesna dela, da bi zaslužil kak lev.

Družina Georgiev je živela, kot bi bila okužena, izolirana kot „politični gobavec“. Nikola so neprenehno prepričevali, da ni Makedonije in Makedoncev, in mu prigovarjali, naj postane Bolgar. Posmehovali so se njegovemu makedonskemu jeziku.

„Ovde, Kole tehnika,“ so ga pričakovali s posmehom, ker v bolgarščini ni besede „ovde“, op. prev.).

Nikola je spet začel s popraviljem radioaparata. In kljuboval. Napis na delavnici je bil makedonski. Leta 1956 so ga nekoč poklicali na milico in mu ukazali, naj sname napis.

„Tega jaz ne bom naredil. Zlomite ga, razbijte ga, a jaz ga ne snamem. Ta večer so me odgnali v taborišče Belene,“ pravi Nikola.

Bilo je leto 1956, prelomnica v usodi narodnih manjšin v Bolgariji. Na aprilskem zasedanju CK BKP so izdali sklepe, da se „popravijo napake“ partije po vojni. Prihodnja politika bolgarske partije in vlade bo usmerjena v črtanje narodnih manjšin in ustvarjanje „bolgarske socialistične nacije“. Ne samo, da manjšine ne bodo imele več nobenih pravic, tudi uradno ne bodo več obstajale.

OTOK, KI GA POMNIŠ

Toda tega leta, 1956, je 179.862 prebivalcev pirinske Makedonije izpovedalo, da so Makedonci. Najbolj številni so bili Turki — 656.000 ali 8,6 odstotkov celotnega prebivalstva Bolgarije, za njimi pa Romi (Cigani) — 198.000 ali 2,6 odstotkov.

Desetletje pozneje so se te številke znižale na nekaj simboličnih tisočev. Od 178.000 Makedoncev samo v pirinski Makedoniji jih je ostalo v celi Bolgariji komaj 8750! Romov je dejansko zmanjkalo, čeprav se nikamor niso izselili. S pomočjo statistične alkemije je naraslo v razdobju od 1956 do 1965 število državljanov bolgarske na-

rodnosti za 753.606, toda celotni naravni prirastek prebivalstva v celi Bolgariji je znašal samo 612.855.

Tako se je zgodil svetovni „statistični čudež“, da so Bolgari prehiteli naravni prirastek. Po zadnjem popisu leta 1975 uradno ni bilo več nobenega Makedonca, Turka, Roma, Armenca, Vlaha. V pičlih dveh letih so izginili v Bolgariji celi narodi.

Najbolj trdni in najbolj vztrajni borci proti asimilaciji so poginjali in še poginjajo v taboriščih.

Belena, Pitomo ali katerokoli drugo ime, ki ničesar ne pove. Tisti pa, ki so šli skozi ta pekel, ga nikdar ne bodo pozabili. To taborišče, dejansko velik otok v Donavi, po imenu Persin, nasproti mestu Belenu, je najbolj zloglasno taborišče v Bolgariji. V njem je devet mesecev preživel tudi Nikola Georgiev. Brez sodbe, kot se je to dogajalo tudi že prej.

BALKONI IN JAME

V Belenu so bili tudi kriminalci, a največji del od okoli 3000 internirancev so bili politični zaporniki. Med njimi je bilo največ Makedoncev in mohamedancev, zatem petkovistov (pripadnikov Kmečke stranke Nikola Petkova), komunistov in fašistov.

„Hrane je bilo malo“, pripoveduje Nikola Georgiev. „Imeli smo komaj toliko, da preživimo. Taboriščniki so jedli vse, kar so mogli najti, kače, žabe, brskali so v smeteh in odpadkih, pobirali, kar so metali proč provokaterji, za katere je hrane bilo vedno dovolj. Teško smo morali delati, a pogosto so nas klicali na zasliševanja in izpraševanja. Nekega dne je poklical preiskovalni sodnik tudi mene in me vprašal, zakaj da sem tu. Odgovoril sem, da ne vem.“

„Ali si kaj kriv?“

„Neka krivda je,“ sem rekel. „Za vas je utemeljena, za mene ne.“

„Kako to?“

(Dalje prihodnjič)

Pismo bralca:

IZZIV

V zadnji številki našega tednika je dopisnik šmihelskega poročila: „Posrečena prireditelj“ pozval g. Petra Stickra in mene, naj se še midva oglašiva. Naj takoj povem, da se nočem vmešavati v članek oziroma v oceno, kritiko obeh dopisnikov, ker se ne smatram poklicanega, ampak naj izpovem le svoje misli, ki me grizejo in vrtajo v meni že 30 let, in svoje izkušnje.

Najprej je tu večna dilema, razpotje med delom, ciljem in kako-vostjo. Oboje je treba upoštevati, pa se večkrat med seboj kregajo. Mislim, da je treba delati in imeti cilj pred seboj, kvaliteta pa se zelo spreminja po okoliščinah in različnih razmerah. Ni za vse enakega merila. Namen našega ljudskega igranja ni le najvišja kakovost, ampak so še drugi, morda še važnejši: spoznavanje domače besede in ljubezen do nje, spoznavanje domače in tuje literature, učenje pravilnega jezika, vaja za nastop v javnosti, estetska in socialna vzgoja (vsi skupaj igramo, vsak je odgovoren za celoten uspeh) in še razvedrilo, zabava. Vzajem npr. Vogrče, ki je le ena vas, ena najmanjših far: če bi gledal le na kakovost, da napravim brezhubno igro, kot si jo želim, bi se igranja sploh ne postopil, ker nimam kvalitetnih igralcev, nimam nobene izbi-re, ampak moram vzeti to, kar imam. Z igralci je pa tako kot s kartami: včasih imaš srečo in dobre karte, drugič pa smolo in slabe karte, igrati pa moraš z vsakimi in iztisniti tudi iz slabih kart največ. No, in ker ne gledam le na kakovost, smo v teh 20 letih tukaj priredili že 20 iger s skupno nad 100 predstavami poleg vseh otroških, materinskih proslav, ki se mi zdijo še bolj važne. Tam še posebej ne moreš izbirati dobrih igralcev, ampak vzameš vse, ki še morejo in hočejo igrati.

Gotovo je, da današnji čas zahteva boljšo kakovost kot v prejšnjih časih zaradi splošno višje izobrazbe in mnogih gostovanj in zlasti še gostovanj poklicnih gledališč.

Režiser: Skoro vsi, ki so se na naših odrih udeleževali ali se še, smo samouki. Zase vem, da nisem bil na nobenem režiserskem ali šminkarskem tečaju, bil sem vržen v vodo, pa plavaj. Zavedam se, da nisem režiser ne po poklicu, ne po znanju, pa moraš režirati, ko drugih ni, da sploh nekaj je. Torej je igra odvisna od talenta, izkušnje, predvsem pa od dobre volje režiserja. Zato je taka razlika med zastojnimi prostovoljci in poklicnimi plačanimi režiserji. Naj ti pridejo in nam pomagajo!

Kritika: Brez dvoma, da mora biti. Navadno gradi, lahko pa tudi podira. More biti subjektivna ali objektivna. Da bo čim bolj objektivna, mora upoštevati oboje: kvaliteto in razmere, okoliščine. Lahko nekdo iz visoke gore Parnasa popolnoma pobije ubogo podeželsko igralsko skupino, ki je v največjih porodnih bolečinah spravila igro na oder.

Vem za igralsko skupino, kjer po ostrim kritikam v NT igralci niso hoteli več igrati. Kaj je sedaj v kulturnem središču v Celovcu? Pred leti je nekdo iz mladinskega vrha v NT hudo skritiziral vse dotodanje prosvetno delo in igranje. Med mnogimi sem se čutil tudi jaz prizadeta: 25 let garaš in se ubijaš zastoj, se žrtvuješ, potem pa kak mladenič pravi: vse to ni nič vredno, treba je začeti drugače! To je lahko zapisati. Le kdor pozna vse težave, ki so združene s prosvetnim delom, posebno v tem času, ko visoki standard in televizija ubijata kulturno in pozhrtvovalno prosvetno delo, more pravično oceniti to delo. Bil sem včasih povab-

Kotmara vas: nadvse uspešen odrski nastop

Sicer je bilo že nekoliko pozno, a je le še padlo v božični čas, ki traja na podeželju do svečnice tja. Zavleklo se je iz različnih vzrokov, tako je bil župnik Maks Mihor nekaj časa v celovški bolnišnici, pa še drugih stvari je prišlo nekaj navmes. Tudi zadnje nedeljo, 29. januarja 1978, ni kazalo najbolje. Lilo in snežilo je, kot bi se bili odprli oblaki. Toda ravno za ta dan je bilo vse pripravljeno in tako je tudi steklo. Pri popoldanski predstavi je vreme bolj zagodlo, a proti večeru se je vreme le nekoliko uravnalo, tako da so na veselje

igralcev in prireditelja, farne igralske skupine, obiskovalci napolnili farno dvorano do zadnjega kotička.

Pohvaliti je treba vseppek, ki so se lotili pod vodstvom župnika Maksa Mihorja težavne naloge in postavili na oder božično povest „Petrčkove poslednje sanje“. Igra je pravičnica, kot že pove naslov, godi pa se prav v božični noči. Petrček (dijak Franc Rulitz), sirota brez očeta in matere, je hudo bolan. Streže mu babica, ki ga tolaži in mu pripoveduje o božičnih skrivnostih. V hišo pride prosit le-

žišča in hrane berač (Ferdinand Kulnik). Ko Petrček zaspi, se mu odpre sanjski svet. Berač se spremeni v čarovnika Grčo, ki popelje ob spremstvu meseca Petrčka v votlino, kjer spi kralj Matjaž (Maks Černjak) s svojimi dvorjani in svojo telesno stražo. Alenčica (Magdalena Wieser), hčerka kralja Matjaža in kraljice Alenke razkaže Petrčku podzemeljski kraljev dvor, a ko jo Petrček povabi s seboj na svet, morata s čarovnikom Grčo zbežati.

Odtod zbežita v gozd, kjer gospodujeta oče Hrast (Hanzej

Waschnig) in čarovnica Bukva (Martina Stangl). Gozd se pripravlja na božično skrivnost in tam doživi Petrček tisto, kar si je dolgo želel. Iz zemlje se dvigne polno obložena miza. V krogu palčkov in palčic doživi Petrček svojo poslednjo srečo. V sanjah se mu večkrat tudi pokaže mati (Magda Pack), s katero bo Petrček kmalu združen, saj ga bo vzel Jezušček k sebi v nebesa.

Igra je precej zahtevna, tembolj je treba pohvaliti pogum in prizadevnost vseh nastopajočih. Vsi, odrasli in otroci, so izredno dobro podali svoje vloge. Želeti bi bilo, da bi jih videli še večkrat na odru, ne samo na kotmirškem.

PONOVI TE IGRE

Zaradi velikega uspeha bodo Kotmirčani igro „Petrčkove poslednje sanje“ ponovili v četrtek, 2. februarja, ob 19.30 v farni dvorani v Kotmari vasi.

Žvabek - Suha: izobčenja po županu

Tudi pri nas je marsikaj novega, čeprav o Žvabeku že dalj časa ni bilo kaj slišati.

Minulo nedeljo je gostovala vogrška farna mladina z veseloigro „Zadrega“ v farni dvorani. Igra je Vogrčanom zelo uspela, kar se je pokazalo tudi v tem, da so Žvabekarji tokrat šli iz sebe in močno aplavdirali. Čeprav so Vogrčani nastopili brez svojega najboljšega igralca, so kljub temu zaigrali tako, kot smo jih bili doslej vajeni.

Po igri vogrške mladine pa je žvabeško kulturno društvo, zavedajoč se svoje naloge, priredilo po stari žvabeški navadi dražbo prašička v čast Sv. Antonu. Ta stara navada bi skoraj izumrla, ker je že precej vode steklo po Dravi, odkar se je zadnjič izvedla. Spominjajo se je le še starejši farani. Prašička je tokrat daroval Andrej Stefic, kmet iz Žvabeka, kateri je dražbo tudi uspešno vodil. Želimo mu, da mu Sv. Anton ta dar stotero povrne. Dražbe se je udeležilo kar precej ljudi in navsezadnje se je izkristaliziral dvoboj med učiteljem Tolmajerjem in gospo Micko Lutnik iz Dolnje vasi. Če ne bi Micki priskočil brat Franc na pomoč, bi prašiček gotovo rajšal v ljudsko šolo. Tako pa se sedaj redi pri Kristianu v Dolnji vasi.

V nedeljo, dne 22. januarja, pa so k zadnjemu počitku položili Lutnikovega očeta, ki izhaja iz nekdaj najbolj zavedne slovenske družine v Žvabeku. Z začudenjem in ogorčenjem smo spremljali obredne svečanosti. Kajti domači cerkveni pevski zbor se je pustil zvabiti na led in je pospremil zavednega Slovenca z nemškimi pesmimi k zadnjemu počitku. S tem pa se seveda

ni strinjal ves zbor. Nekateri pevci pa k temu niso rekli ja in amen. Posledica tega nesoglasja med pevci pa je bila ta, da je bilo petje nemogoče slišati. Takega petja pa si rajni Lutnikov oče gotovo ni zaslužil. Upamo, da se ta spodsrljaj ne bo več ponovil, da se bo cerkveni pevski zbor spet zedinil in da bo v naprej pod vodstvom Gite in Lipeja Lutnik požrtvovalno in navdušeno pel prelepe domače pesmi v čast Bogu in velik ponos žvabeškimi faranom.

Medtem ko se kulturna dejavnost uspešno razvija, pa je napredek na narodnostno-političnem področju povsem nezadovoljiv. Od vsega začetka smo bili proti zakonom o tako imenovani zaščiti in pospeševanju narodnostnih skupin. Da je bilo to nezaupanje v ta zakon upravičeno, nam potrdijo sledeči primeri:

Čeprav je bila občina Suha javno proglašena za dvojezično, o tem merodajni ne marajo kaj slišati in se te odredbe ne držijo. Prej ko slej nimamo dvojezičnih krajevnih napisov, četudi so jih obljubljali v vseh časopisih. Župan slej ko prej na slovenske pismene vloge ne odgovarja. Isti župan se očitno spušča v nezakonita dejanja s tem, da njemu neljube Slovence črta iz občinske kartoteke in jih tako lastno-rono (!) policijsko odjavlja. Je mar ta primitivni postopek suškega župana nov način reševanja manjšinskega vprašanja. Morda pa s tem „izseljevanjem“ Slovencev celo pričakuje podelitev nagrade za posebne zasluge v obrambo menda ogrožene „nemške“ dežele.

To nezaslišano ravnanje župana pa je očitna diskriminacija napram

svojim občanom in nam zagotavlja, da so manjšinski zakoni za psa ter da je prej ko slej videti rešitev manjšinskega zakona edinole v popolni izvedbi člena 7 avstrijske državne pogodbe.

PRIREDITVE

SPD „VRTAČA“ V SLOVENJEM PLAJBERKU

vas vabi na

KONCERT ROŽANSKIH PESMI

ki bo v soboto, 4. 2. 1978, ob 19.30 v gostilni SEREINIG v Podnu. Poje mešani zbor „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu
Dirigent: Lajko Millisavljevič

SPD „SRCE“ V DOBRILI VASI

vabi na

PUSTNO PRIREDITVE

v nedeljo, 5. 2. 1978, ob 14.30 v Kulturnem domu v Dobrli vasi.
Nastopajo: Folklorna skupina „Prežihov Voranc“, mešani pevski zbor SPD „Srce“ v Dobrli vasi in domači igralci, ki bodo uprizorili dve veseloigri „GOSPA KORDULA“ in „KMET IN FOTOGRAF“

SPZ vabi na

PREŠERNOVO PROSLAVO

ob slovenskem kulturnem prazniku in v počastitev 100-letnice rojstva pesnika

OTONA ŽUPANČIČA

v četrtek, 9. 2. 1978, ob 19.30 v dvorani „Aula slovenica“, Celovec, Pavličeva 5—7.

V sporedu bodo poleg slavnostnega govornika sodelovali še mešani oktet SPD „Danica“ iz Šentvida v Podjuni ter recitacijska skupina SPZ.

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

vabi na osrednji koncert

„KOROŠKA POJE“

ob praznovanju 70-letnice ustanovitve Slovenske krščanske socialne zveze za Koroško.

V nedeljo, 26. 2. 1978, ob 14.00 v Domu glasbe v Celovcu.

Vsi prisrčno vabljeni!

LJUBITELJI ŠENTRUPERTSKE GOSPODINJSKE ŠOLE, POZOR!

Prireditelj gojenk šentrupertske gospodinjske šole, ki je bila najavljena v Našem tedniku, odpade, ker se je ponesrečila sr. Gonzaga, motor kulturnega udejstvovanja šentrupertske gojenk. Padla je in si zlomila nogo. Prireditelj bodo izvedli pozneje, čas še ni določen. Sestri Gonzagi pa želimo čim prejšnje okrevanje!

SPD „ZARJA“ V ŽELEZNI KAPLI

vabi na veseloigro Antona Tomaža Linharta

TA VESELI DAN ali MATIČEK SE ŽENI

ki bo v soboto, 11. februarja 1978, ob 19.30 v farni dvorani v Železni Kapli.

Gostuje: Igralska skupina ZKO Radovljica.

SPD „DOBRAČ“ NA BRNCI

vabi na veseloigro Antona Tomaža Linharta

TA VESELI DAN ali MATIČEK SE ŽENI

ki bo v nedeljo, 12. februarja 1978, ob 19.30 v Kulturnem domu na Brnci.

Gostuje: Igralska skupina ZKO Radovljica.

Ijen na vajo pri drugemu društvu in našel igralce, ki še brati niso dobro znali, kaj šele igrati, potom igre so se zboljšali. Ko sem bil pri vaji v Šmihelu za Meškovo dramo „Mati“, sem videl igralca, ki se je boril za vsako besedo in jo je bilo treba popravljati. Kar je ta igralec dosegel pri predstavi, je zame že delen uspeh igre, za druge seveda neviden. Če moraš v zadnjih dneh zaradi odpovedi ali bolezni dobiti nadomestnega igralca, ga bo kritik zdelal, ker je res slabo naredil. Toda ali ne zasluži pohvale, ker je igra rešil?

Še enkrat: kritika je nujno potrebna, brez nje ni napredovanja. Toda ne preveč hvaliti, ne prehudokritizirati. Po nasvetu slovitega

Carnegieja pohvala mnogo bolj vodi do uspeha kot graja.

Omenil sem le igralsko stran. So seveda še druge panoge prosvetnega dela, česar tu ne omenjam kakor tudi ne izbire iger-repertoarja.

Samo gostovanja nas ne bodo rešila, marsikje celo zamorijo domače prosvetno delo.

Res, treba je marsikaj drugače začeti. Koliko imamo sedaj slovenskih izobražencev, učiteljev, profesorjev in drugih... Koliko od teh se poleg poklicnega dela še žrtvuje za prosvetno, kulturno in narodno delo?

To so moje misli, ko sem bil izzvan. Naj še drugi izrazijo svoje!

V. Z.

VESELOIGRA: „ZADREGE“

Prireditelj: SKD v Globasnici
Kraj: Šoštar v Globasnici
Čas: nedelja, 5. 2. 1978, ob 15. uri
Gostuje: Farna mladina iz Vogrč

VESELOIGRA: „ZADREGE“

Prireditelj: Farna mladina v Pliberku
Kraj: Farna dvorana v Pliberku
Čas: nedelja, 5. 2. 1978, ob 19.30
Gostuje: Farna mladina iz Vogrč

VESELOIGRA: „LUMPACIJVAGABUND“

Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah
Kraj: Farna dvorana v Selah
Čas: nedelja, 5. 2. 1978, ob 14. uri

SPD „DANICA“ in SPD „VINKO POLJANEC“

vabita na

PUSTNI PLES OTROK

v nedeljo, 5. 2. 1978, ob 14. uri pri Voglu v Šentprimožu.

Najlepše maske bodo nagrajene!

SPD V BOROVLJAH

vabi na predstavitev slovenskega barvnega filma „SEDMINA“

v nedeljo, 12. 2. 1978, ob 14.30 v društveni sobi pri Bundru v Borovljah.

Film predvaja Slovenska prosvetna zveza iz Celovca.

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „ZARJA“

vabi na jubilejno

X. SANKARSKO TEKMO

ki bo v nedeljo, 5. februarja 1978, v Lepeni, po Gregoričevi poti. 11.30 delitev startnih številok pri cilju, 12.30 start.

Po tekmi delitev nagrad v gostilni Rastočnik v Lepeni.

Zaradi slabih vremenskih razlogov smo preložili tekmo na pustno nedeljo.

Vsi ljubitelji sankanja prisrčno vabljeni!

SKD V GLOBASNICI

vabi na veseloigro Antona Tomaža Linharta

TA VESELI DAN ali MATIČEK SE ŽENI

ki bo v nedeljo, 12. februarja 1978, ob 14. uri pri Šoštarju v Globasnici.
Gostuje: Igralska skupina ZKO Radovljica.

9. koroški kulturni dnevi

tema „šolstvo na južnem koroškem“

16.—18. 2. 78

9. kärntner kultur tage

tema „das schulwesen in südkärnten“

celovec klagenfurt
10. oktoberstraße 25
mohorjeva hermagoras

NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ

„Turek spet čez mejo škili“

Letošnja celovška gledališka sezona je vsekakor neobičajna. Direktor gledališča, ki je prišel sam z Dunaja, je prinesel s seboj tudi nekoliko širokega kozmopolitskega duha, ki je že od nekdanj dičil dunajske kulturne (žal ne tudi politične) kroge. Ker nima prvovrstnega domačega osebja, skuša dvigniti podprečno provincialno raven našega Talijinega hrama z gostovanji. Tako smo doslej videli slovensko opero, ljubljanski balet ter režiserja Debevca. To se je zdelo nekaterim nacionalnim prenapetežem preveč in so reagirali na njim lasten način, s sleherni gostoljubnost prezirajočo nevljudnostjo, ki bi bolje pristajala dobi „tisočletnega rajha“. Značilno pa je, da isti ljudje nikdar ne protestirajo, kadar recimo gre celovško gledališče v Ljubljano ali pa koroški slikarji razstavljajo v prestolnici Slovenije. Da o vabilih na sinji Jadran poleti z ustreznimi pogostitvami sploh ne govorimo!

Toda višek vseh tujih gostovanj pa je brez dvoma pomenila začetna predstava „velike operne sezone“, za katero so izbrali Puccinijevo opero „Turandot“, glavne vloge sta odpela dva pevca iz dunajske državne opere. Režiral pa jo je kot gost gospod Aydın Gün — pravi Turek iz globoke Turčije. Je namreč intendant osrednjega gledališča v Ankari. Predstava je bila velik uspeh, prav po zaslugi gostov.

Ta dogodek seveda ni mogel iti mimo nezapažen. Tako bremo v nedeljski „Neue Zeit“ pisimo „nekega bralca z izjemoma čistim nemškimi rodovnikom“, o

razmerah v naši lepi koroški deželi tako modruje:

„Imamo na Koroškem korenite patriote, ki jim celovško mestno gledališče v zadnjem času povzroča hude preglavice. Ne le, da povabi v goste najprej ljubljansko državno opero ter kasneje še njen balet, za zvestonemško ‚Margaretho‘ (čeprav jo je spisal Francoz) je najelo — človek bi se za glavo prijel — slovenskega režiserja. Pa mera pohujšanja še ni polna: Namerali so celo, da bi ta režiser o svojem delu govoril koroški mladini, ko vendar vsak ve, da bi neposredna posledica tega bilo vkorakanje Tita. Gospodu Debevcu so sicer vzeli veselje do govorjenja, toda kaj stori gledališče na to? Najame nekega turškega režiserja! Ali smo že pozabili, kolikšno gorje so Turki povzročili nekdanj na Koroškem? Kot vemo, je v Rožu za njimi ostala ena sama bajta, sedaj nam pa Turki sede že kar v Celovcu! In potem prav ta ‚Turandot‘, nekaj kitajsko-mongolsko-tatarskega. Ali smo že pozabili na Džingis-kana, tega manjvrednega človeka? Ali se hočejo iz domoljubnih Korošcev norca briti glede žolte nevarnosti? Samo eno velja pri nas: Nobenih Slovencev, nobenih Židov, nobenih Turkov, nobenih zamorcev, nobenega jazza — v zamenjavo pa nekoliko striptease (kabaretni ples, ne ravno preveč primeren za mladino, op. prev.) v kmečkem baru.“

Pristavili bi še, da isti ljudje drugače širokogrudno govorijo o „novi Evropi“, ki jo hočejo ustvariti! — Škoda bi bilo le, ako bi nekulturni izpadi vzeli pogum gledališkemu vodstvu.

Skofiče: smrt, kje je tvoje žrelo!

● V jeseni lani je po težki bolezni, ki jo je privedla na postelj skoraj dve leti in ni mogla hoditi, umrla Alojzija Schütz. Pred 10 leti je umrl njen mož in pred tremi leti njen sin. Oba sta iz male kočice sezidala ugledni penzion, kateri je zdaj last tukajšnje posojilnice.

● 7. decembra 1977 smo položili k zadnjemu počitku Franca Segarja v Goričah. Kot šolar je moral rajni služiti pri raznih kmetih. Od tridesetega leta je delal v kamnolomu, kjer je pri težkem delu z nogami precej opešal. Domači pevci so mu zapeli ob odprtem grobu, župan pa je orisal njegovo trdo življenje.

● 9. 12. 1977 smo spremljali k zadnjemu počitku Franca Mukša iz Klopice. Zaradi njegovega dobrega značaja je bil pri vseh zelo priljubljen.

● 14. 12. 1977 je nenadoma po kratki bolezni zatisnila oči Marija Kravanja, pd. Zlatička. Pred nedavnim je zgubila moža, kateri je bil zelo spoštovan in priljubljen mesar po celi okolici. Ta smrt obeh je prizadela vsem prebivalcem Škofič veliko žalosti.

● 16. 12. 1977 smo pokopali 91-letnega Valentina Pička, pd. Modri v Klopicah. Prava starosta je bil.

● 20. 12. 1977 je v celovski bol-

nici zatisnila oči Marija Špendir, pd. Ovčička iz Paprač. Zlomila si je nogo in tako je morala v bolnico. Pred 16 leti je zgubila sina Hanzeja, on izhaja iz spoštovane Čunikove družine iz Podjerberka. ● 12. januarja 1978 smo ob velikem številu pogrebcev od blizu in daleč spremljali k večnemu počitku Johana Putzi, gostilničarja v Škofičah. V 67. letu je bil do zadnjega dne delaven in ni bilo slutiti, da bi kaj bolehal. Kar naenkrat, kot bi drevo posekal, je moral na operacijo v bolnico. In po dveh tednih je za večno zatisnil svoje trudne oči. Bil je iz Kanalske doline „Bela Peč“. Domači pevci so mu zapeli zadnje slovo v tej solzni dolini. Dva govornika od ljudske stranke sta v globokem sočutju orisala njegovo pridno in pošteno življenje kmeta, kakor tudi gostilničarja.

Bog daj vsem rajnim večni mir in pokoj, žalujočim družinam pa izrekamo globoko sožalje.

● In ne samo žalostne, tudi druge novice so pri nas v Škofičah. Konec leta je šel v zasluženi pokoj naš vsem dobro znani žandarmerijski okrajni inšpektor Franc Teng. Upamo, da bi bil njegov naslednik tudi tako dober kot on (bil je zelo strog, od vsakega je kasiral, boljše bi bilo, če bi bil on drugače).

SPD „OBIR“: III. sankarska tekma

V nedeljo, 22. januarja t. l., je bila na Obirskem III. sankarska tekma. Da se Obirčani in okolišani radi sankajo, dokazuje lepo število udeležencev. Tekmovalo jih je točno 80! Domačini so dobro pripravili progo, na startu je za „boglonaj“ Rtačeva družina stregla s krapi, za jedačo in pijačo v cilju pa je poskrbela Kovačeva gostilna. Tako ni čuda, da so se vsi tekmovalci zdravi in nepoškodovani prisankali v cilju. Ker je vse teklo kot „po žnurci“, se naši amaterski športniki že zdaj veselijo naslednje tekme, ki bo v drugi polovici februarja. Tudi ti, dragi bralci, si prisrčno vabljeni!

Rezultati:

I. Šolarji: 1. Smrtnik Zdravko, 2. Karničar Joži, 3. Smrtnik Marjan.

II. mladina: 1. Smrtnik Franc Jožef, 2. Karničar Franci, 3. Smrtnik Regina.

III. dekleta in žene (16—34 let):

1. Travnik Inge, 2. Karničar Mici, 3. Hribar Monika.

IV. žene (od 35 let):

1. Stern Greti, 2. Karničar Beti, 3. Polanšek Justa.

V. fantje in moški (16—34 let):

1. Miklav Florjan, 2. Brumnik Danijel, 3. Hribar Milan.

VI. moški (od 35 let):

1. Knes Rudi, 2. Stern Franc, 3. Haderlap Feliks.

GIMNAZIJSKI PLES

Maturanti Slovenske gimnazije so zadnji četrtek priredili v Delavski zbornici svoj ples. Izvrstna glasba in plesni vložki Gregeja Krištofa ter Vere Picej so bili doživetje za vse, ples pa sredstvo povezovanja med šolo in starši. Častni gostje poleg zastopnikov vseh slovenskih organizacij: konzul Zupančič, vicekonzul Miškov, župan Guggenberger.

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB vabi na

SAK ples

ki bo v soboto, dne 4. februarja 1978, ob 20. uri pri Šoštarju v Globasnici. za ples igrajo „VESELI PLANŠARJI“. Vsi od blizu in daleč prisrčno vabljeni.

O d b o r

NAROČILNICA

Naročam letni abonma za „Naš tednik“, za ceno 150.— šil (150.— din)

Ime:

Naslov:

Datum

Podpis

Naročniki „Našega tednika“ naj pošljejo naročilnico na naslov: Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec. Naročniki iz Jugoslavije naj uporabijo naslov: ADIT-DSZ, 61000 Ljubljana, Gradišče 10.

DOM v TINJAH

NOVOST V TINJAH — KUHARSKI TEČAJ ZA FANTE

„Jedila na žaru“ in drugo v soboto, 4. 2. 1978, od 9. do 18. ure
Voditeljica: s. Monika
Število je omejeno na 10 udeležencev. V lastnem interesu se čimprej prijavi v Tinje, tel.: (0 42 39) 642.

V ponedeljek, 6. II., od 19.—21. ure sl.

VEČDELNI SEMINAR O PRAVNIH VPRAŠANJIH

„Dedno pravo“
Predavatelj: v. vl. sv. dr. Pavel Apovnik

V četrtek, 9. II., od 9.—14. ure, sl.

KVATRNI SESTANEK SODALITETE

„Verska prenova in narodna tradicija“

V četrtek, 9. II., od 18.30—22. ure, sl. n. p.

SREČANJE NEMŠKO IN SLOVENSKO GOVOREČE MLADINE

„V znamenju iskrenega dialoga“
Prireditelja: Krastowitz in Dom v Tinjah v Krastowitzu

V četrtek, 9. II., od 19.—22. ure, n. p.

POGOVORI MED TEČAJNIKI V ŠT. JURIJU IN DOMA V TINJAH

„Most med ljudmi je most med narodi“

Prireditelja: Dom v Št. Juriju in Dom v Tinjah, v Št. Juriju

Od petka, 10. II., ob 15. uri, do sobote, 11. II., ob 14. uri, sl.

TEČAJ ZA ORGANISTE IN CERKVENE PEVCE

Voditelj: Maks Mihor, prof. Jože Ropitz, prof. Silvo Mihelič

Od petka, 10. II., ob 18.30, do nedelje, 12. II., ob 13. uri, sl.

DNEVI SREČANJA ZA DEKLETA

od 16. do 20. leta
„Rdeča nit v vozlu mojega življenja“

Voditelj: Janez Tratar

Od sobote, 11. II., ob 15. uri, do srede, 15. II., ob 13. uri, v nemškem jeziku

DNEVI MEDITACIJE

Voditelj: dr. Nemeč
Prireditelja: KBW Celovec in Dom v Tinjah

V ponedeljek, 13. II., od 19.—21. ure, sl.

VEČDELNI SEMINAR O PRAVNIH VPRAŠANJIH

„Socialna pomoč“
a) zakon o socialni pomoči
b) zakon o pomoči defektnim osebam
c) dobrotelne ustanove
Predavatelj: v. vl. svet. dr. Pavel Apovnik

Od petka, 17. II., ob 18. uri, do nedelje, 19. II., ob 13. uri, sl.

DUHOVNE VAJE ZA MLAJŠE ŽENE

„Bog vodi človeka v svobodo“
Voditelj: župnik Poldej Kassel

Od petka, 17. II., ob 18. uri, do nedelje, 17. II., ob 13. uri, sl.

SEMINAR KDZ — „Mladinski klubi“

Vodja tečaja: Miha Zablatnik
Prireditelj: KDZ

Od sobote, 18. II., ob 15. uri, do nedelje, 19. II., ob 13. uri, sl.

TEČAJ ZA DEKLETA IN ŽENE

„Šivamo živali, puže in lutke“
Voditeljica: arh. Breda Varl

NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ TEDNIK PRED 20 LETI — NAŠ

Darujte za žrtve političnih procesov!

MIRKO KUMER-ČRČEJ:

(15. nadaljevanje)

Moje drugo potovanje po Nemčiji

Nadaljevanje opisa doživetja v Allgäu-u

Iz Kemptena ni več daleč v Immenstadt kjer se od proge, ki pelje na Vorarlberg, odcepi lokalna železnica v zimsko športni paradiz Oberstdorf. Tam je največja smučarska skakalnica v Nemčiji. Skoki do 170 m so tam mogoči.

Pri Kleelejevih

Ko sem v Immenstadtu izstopil, sem na pločniku pred kolodvorom že opazil svojega bivšega sovojaka Josefa in njegovo ženo. Radostno sta mi mahala v pozdrav. Ločilo nas je pa več tirov in narediti smo morali velik ovinek, da smo prišli na dovoljenem prehodu čez tire drug do drugega. Josef me je pristrčno objel in poljubil, gospe so progi pa sem jaz spoštljivo podal roko. Odvzela sta mi prtljago in me povedla do svojega ljudskega vozila. Vsedli smo se in se odpejli v nekaj kilometrov oddaljeno vas. Med vožnjo sta me obsipavala z vprašanji; kako je doma v družini, so ja vsi zdravi, mladi in stari in družine od sinov? Škodovala sta, da svoje žene nisem pripeljal s seboj. Pripravila sta že posteljo tudi za njo, pa sem poslal odpoved. Zato, ker sem sam prišel, bom moral pa dalj ostati, da se bo bolj splačalo napraviti to dolgo pot.

Ustavili smo se v farni vasi Blaichach. Ima lepo cerkev iz začetka tega stoletja, lepo prenovljeno občinsko poslopje, ki je služilo prej kot ljudska šola in tam blizu tudi nadstropno župnišče in malo mežnarijo. Vsa ta centralna poslopja so pozidali za časa pastirovanja župnika Walserja, zato so njemu v čast in spomin poimenovali cesto, ki pelje k cerkvi, šoli in župnišču „Pfarrer Walsersstraße“.

To cesto so prav v teh dneh pripravljali za asfaltiranje. Ob straneh so polagali betonske cevi za odtok odplake, polagali so tudi vode za cestno razsvetljavo. Seveda so jo tudi razširjevali, da bo župnikova cesta res najlepša na vasi. Bila je za promet vozil zaprta. Do hiše mojih gostiteljev smo mogli preko brvi samo peš. Avtomobil smo pustili na sejmišču pod cesto.

Prišli smo pred veliko, enonadstropno hišo, ki je bila nekoč kmečka hiša, je pa sedaj pregrajena v stanovanjsko hišo. Tudi iz hlevskih

in skedenjskih prostorov so naredili stanovanja. Ker je poslopje zelo dolgo in široko, je v njem prostora za deset stanovanj. Osem jih imata oddanih v najem. V enem stanujeta sama, v drugem pa hčerka od Josefove žene.

Meni sta odkazala sobico v pritličju z razgledom na vas in župnikovo cesto. Skoraj vsa sprednja stena je bila iz stekla, vendar skrbno zastrta z dvojnimi zavesami in še posebnimi žalusijami. V njej je stala lepo posteljana mehka postelja, miza in stol. Ko sem svoje stvari odložil, sta mi pokazala kopalnico s straniščem. Umil sem se in bil nato povabljen v nju kuhinjo.

„Kaj bom jedel, kaj bom pil?“
„Nič si ne delajte preglavic, kar jeste vi, to bom tudi jaz. Piti pa starejšemu človeku tako nobenemu ne koristi. Najboljši je še čaj iz zdravilnih rož, ki ublažujejo kašelj.“

Hitro mi je skuhala bavarske bele klobase (Bayrische Weißwürste) znano nemško oziroma Münchensko specialiteto. Jedel sem jih že tudi pri Gärtnerjevih. So lahka jed podobno kot naše hrenovke, le da so nekaj debelejšje in čisto bele. Začinjene so krepko, da se k njim lahko napiješ bavarskega piva. Jaz sem srkal k njim zdravilni čaj, da bi pa ne bil preveč vroč, mi je žena nalila vanj dobrega rdečega vina in mi ga v skodelico še parkrat prilila. Tako je pogovor potekal v prijetnem razpoloženju.

Najprej je žena povedala svojo zgodbo. Bila je kmečka hči, kar tu pri sosedu. Njena mladost je bila v težkih časih gospodarske stiske in sledeče ji vojne. Njeni starši so bili globokoverni in so skrbno pazili nanjo. Mati ji je še mlada umrla, nakar je morala ona gospodinjiti pri očetu. Njeni bratje so bili pri vojaki, za delo pa so jim dali prisilne delavce, Ukrajince. En brat je v vojni padel, dva sta se pa vrnila. Oče je starejšemu prepisal posestvo in kmalu nato umrl. Ko se je brat poročil, je morala gospodinjstvo odstopiti njegovi mladi ženi. Odšla je služiti v mesto Augsburg. Tam se je spoznala z petdesetletnim vdovcem, ki je imel malo pekarno in ga vzela v zakon. Z možem je primožila dva fantiča iz prvega zakona. Pričele so se velike družinske in gospodarske težave. Moževa hiša je bila v vojni bombardirana, vendar sam ni ka-

zal nobene volje, da bi jo popravil. Vse je morala voditi in financirati sama. Za postarno teto je podedovala v Blaichachu tole hišo, ki v njej sedimo. Vse, kar je njena hiša donasala, je morala vtakniti v možev obrat. Ker sam ni hotel zjutraj vstajati, je delala vse ona. Primesila je testo, zakurila peč in oblikovala nato žemlje in štruce ter jih spekla že do zajtrka. Dopoldne pa je stala v prodajalni in stregla kupcem.

Vsak dan je bil zanjo zelo dolg in naporen. Upala je, da bo potem bolje, ko dorasteta fantiča in bosta pomagala v obratu. Pa nobeden od njiju ni imel veselja do pekarstva. Tako je tudi ona obupala. Spoznala je, da se zastoj muči. Ne more toliko pridelati, da bi vzdrževala tri moške, ki si jih je primožila in še svojo deklico, ki se ji je rodila v zakonu. Nagovorila je moža, da so dali pekarno v mestu v najem in se preselili v njeno podedovano hišo v Blaichachu.

Tam sta dala fante učiti drugih poklicev, gospodinjstvo je moral prevzeti ostareli mož, sama pa je šla delat v tovarno Bosch in služila kruh celi družini. Ker nobeden od moževih sinov ni hotel prevzeti hišo, so jo prodali in popravili njeno hišo v Blaichachu. Trinajst let je delala in sedaj dobiva malo pokojnino. Mož je pred nekaj leti umrl, njegov sin je eden še v hiši, drugi pa ima svojo mehanično delavnico v sosednji občini.

„Ko sem postala vdova, sem se začela bati, da bom imela pri stanovalcih premo malo respekta, da se ne bom mogla uveljaviti. Dejala sem svoji že odrasli hčerki, naj se omoži. Ker pa ni kazala posebne volje do zakona, sem sklenila, da se omožim še sama. Prijavila sem se v Kemptenu pri zakonski posredovalnici, nakar se je oglasil Josef. Pismeno sva se zmenila, da se dobiva določeni dan in uro na kemptenskem kolodvoru.“

Tedaj je začel praviti Josef, kako je bil vesel, ko je dobil ljubko pisemce z povabilom na sestanek na kolodvoru. Že tri leta je bil ločen od prve žene in je stanoval sam pri neki ženski. Ta je sicer zelo pritiskala za njim, bila mu je pa nesimpatična in si je želel proč od tod. Poslal je posredovani novi ženi svoj naslov in sliko. Tako bo ona že vedela, kakšen je njen in-

teresent, sam pa seveda nima pojma, kakšna bo njegova bodoča. — Potniki so se bili že skoraj vsi razšli, ostala sta le še sama na kolodvoru. Ni si upal stopiti do lepo oblečene krepke žene z modernimi očali in jo vprašati po imenu. Bilo ga je strah in zdelo se mu je, da mu je srce ušlo dol v čevlje. Žena je imela videz kakšne starejše učiteljice ali sploh ženske na dvignjenem odgovornem položaju. Bavil se je že z mislijo, da bi se ji sploh ne dal prepoznati in bi se neopazno odstranil s kolodvora.

Tedaj pa ga je prepoznala ona. Najbrž, da je opazila njegovo zadrego in vedela, da mora sama prevzeti odločilni korak. Stopila je k njemu in mu dejala: „Prosim, ste morda vi gospod Kleele, ki mi je pisal tole pisemce?“

Pismo v njeni roki je bilo njegovo, ni mogel drugega kot pritrčiti. Potem je začela beseda teči, še bolj pa je stekla, ko jo je povabil na kavico v bližnjo okrepčevalnico. Najhujše je bilo pač to, povedati ji, da on ni samski, pa tudi ne vdovec, ampak ločen mož, katerega žena še živi.

Po dolgem oklevanju je spravil tudi to iz sebe. Opisal ji je potek svojega zakona in jo prepričal, da je bilo življenje v njem zanj nezno. Vendar je potrpel tako dolgo, da si otroci sami pomagajo v življenju. Zdaj pa je pripravljen poskusiti srečo še enkrat in biti v pomoč vdovi, da bo lažje gospodarila s svojo hišo. On ni pivec, ne igralec kart. Kadi sicer, a zmerno, in ima zbrane skromne prihranke. Tudi je še trdnega zdravja in bi si mogel še marsikaj prislužiti dodatno k penziji.

Njej se je vse dopadlo. Imela bi spet moža in še dosti mlajšega kot je bil prvi. Ta je voljan delati in ima prihranke. Njegova penzija je tudi kar lepa. Samo to, da mu ločena žena še živi, jo je motilo. Tako se v cerkvi ne bosta mogla poročiti in tudi ne hoditi k obhajilu... Pa čisto popolna je le redkokdaj kaka stvar. Govori se, da bodo tudi v tej zadevi prišle od katoliške Cerkve olajšave. So že toliko zadržkov pri postu in pri oblikah odpravili, bodo pa gotovo tudi pri ločencih spregledali zadržek sprejemanja zakramentov. Zgodi se pa tudi lahko, da Josefova žena umrje in stvar potem spravita v red. Zato je najbolje, da se ga drži sedaj kar krepko, ko ga je enkrat že spoznala. Je napravil kar dober vtis nanjo, ko je tako skromen in pomoči voljan.

Sestala sta se še nekajkrat v

Kemptenu, nato ga je povabila v svojo hišo. Spoznali so ga njeni sorodniki. Zdel se jim je tudi primeren. Šla sta na občino in se poročila. Povprašala sta tudi župnika, kako bi bilo s cerkveno poroko. Pa jima je dejal, da dokler prva žena še živi, Josef ne more skleniti cerkvenega zakona. Njun civilni zakon je po cerkvenih postavah divji zakon in dokler v njem živita, ne moreta vredno prejeti svetih zakramentov. Priporoča jima pa obisk svete maše in domačo molitev, da bi ohranila milost vere in dosegla srečno zadnjo uro. Ko je Josef pravil, da je sklenil svoj prvi zakon na daljavo in samo zato, da bi dobil dopust iz Rusije v domovino, je župnik menil, da je za razveljavitev sklenjenega zakona potreben sklep posebne komisije v Rimu. Akte za to komisijo pa pripravlja poseben odbor pri škofiji. On bo naročil od tod vprašalne pole, in če Josef hoče, lahko prične postopek za razveljavitev svojega cerkveno sklenjenega zakona. A po župnikovem mnenju ne bo kaj ven.

Dobila sta vprašalne pole in nalog, naj dasta naplačilo za stroške v znesku petsto mark. Povpraševala sta še drugje, pa so bili povsod bolj dvomljivi nad uspehom, zato sta misel o razveljavitvi prvega zakona opustila, se vdala dejstvu kakršno je, in začela uživati pozno zakonsko srečo. On ji je dal vse prihranke na razpolago in ji v skupno gospodinjstvo prispeval vso penzijo. Ona je postala upraviteljica skupne blagajne in je njega oskrbovala z vsem potrebnim, tudi z tobakom. Cigaret ga je odvadila, sme pa kaditi še pipo.

Ko sta mi vse povedala, je bila ura že pozna. Spravljali smo se spat. „Hočete pogledati še najino na novo opremljeno spalnico,“ je še vprašajoče povabila. Odpirala je že vrata in radovedno sem šel gledat. Kar ostrmel sem nad pogledom: Vse na novo tapetirano, vzorci moderni kot v katalogu za naročevanje. Po tleh kosmate preproge z dolgimi, belimi kocinami. Omare bele in visoke do stropa, bilo jih je cela stena, do pol ducata vrat zaporedoma. Beli postelji sta se držali skupaj in imeli ob vzglavju razne police s svetilkami in knjigami. V kotu pa je stalo na omari veliko okroglo ogledalo, v katerem se je videl cel človek.

„Se vam dopade?“ je radovedno vprašala.

(Dalje prihodnjič)

DR. IVO ŠORLI:

19

VEČNE VEZI

POVEST

„Dvomim, da vsaka... Nekaj se šušlja, da prav gospodična Greta mre za teboj... Zato sem to prej omenil... Da boš v vsem na čistem...“

„Vraga!“ je ves osupel vzkliknil Kocjančič. „To je pa res zelo neprijetno!“

„Se je bojiš?“

„Bojim? Če je res, kar praviš, bi se... Najrajši bi potem celo kar ušel! Ker bi bila edina rešitev! Za oba! Ne, strela, vezati se več ne dam!“ je nenadoma vzkipek. „In ženski, ki bi me nemara popolnoma prevzela, že celo ne!“

„Torej je ljubezen vendar mednarodna?“ se je zasmel Strelec.

„Strast sem rekel! In to bi bila sama rdeča, goreča strast! Vsekakor lepa ti hvala, da si me opozoril!“

XXXII.

Tone Štefanc je bil tak, kakor si ga je Kocjančič že predstavljal: človek, ki ga vzljubiš res na prvi pogled. In vsa družba ga je burno pozdravila, ko je vstopil.

Komaj je sedel, je že vse hotelo vedeti, „ali bomo desetega zmagali“.

„Upajmo!“ je skomignil Tone. „Če pa ne bomo, tudi ne smemo izgubiti glave. Sicer pa, kako naj jaz vem? So vasi, ki pojdejo celotno z nami, a spet kraji, popolnoma naši, kjer jih bo komaj tretjina.“

V vsem pa se mu je videlo, da bi se razgovoru o tem rajši izognil.

„Smem jutri k vam, gospod doktor, da me malo prevezete?“ je pri razhodu zaprosil Kocjančiča. „Šment me čedalje bolj boli in najbrže spet ne bom spal.“

„Potem kar sedaj z menoj!“ se je ponudil Kocjančič.

Ko sta opravila, je Štefanc zaprašal:

„Vi, gospod doktor, ste Tržičan? Takoj sem vas po naglasu spoznal. Polagoma se mi je v sožitju z vašimi rojaki to zadnje leto zasvetila razlika med vami Primorci. Vipavci so se mi zazdeli skoraj kakor Notranjci. Celo Kraševci bolj ali manj. Tolminci pa so nekaki Gorenjci.“

„Dobro ste nas razkosali!“ se je veselo zasmel Kocjančič. „No, nekaj skupnega pa še imamo!“

„Da, predvsem neverjetno narodno zavest!“ je iskreno vzkliknil Štefanc. „Celo lopovi, ki s tem blagom krošnjarijo! Ponuja, a v svojo robo tudi sam verjame! Govori, a tudi sam čuti! Povejte mi, kako ste to napravili! Vraga, do zadnjega fakina!“

„O tem sem tudi jaz že večkrat zaman premišljeval,“ se je zresnil Kocjančič. „Znabit zato, ker je italijanski način nas ‚Alpince‘ že podzavestno odbijal. Ali ker smo imeli res vzorne vodnike. Ali pa, ker je Simon Gregorčič nam prav posebej pel... Toda pustiva to za nocoj, ko itak ne prideva do konca! Koroška je torej izgubljena?“

„Zakaj mislite to?“ je osupnil oni.

„Ker sem vam na obrazu videl. Obupali ste!“

Štefanc je sklonil glavo.

„Zdaj pa vi povejte, na kom je krivda! Naj vas ne moti, da jaz tudi nisem vedel, kdo ima zasluge za primorsko zavednost... In ne, da bi človek hotel opravičevati tisočero grdobijo in nič manj nerodnosti od vseh strani.“

„Vi hočete reči, da Korošci sami?“

„Rajši njih čudna ljubezen do Koroške. Res, skoraj nerazumljiva vez! Saj Goričan na primer skoraj še vedel ni, da je Goričan, kaj da bi se bil dal komu na to besedo ujeti! A če smo na vseučilišču včasih udarili po deželnem odboru v Celovcu, so bili tovariši izpod Karavank kar osebno užaljeni! — In vendar jih bo na tisoče in tisoče, ki pojdejo z nami! Ali ni to še bolj čudovito? Če propademo, bi naše morali na ovenčanih vozovih odpeljati, tu pa jim porazdeliti najboljšo zemljo ter jih, junake, častiti še v poznih njih potomcih.“

XXXIII.

Primorje je bilo izgubljeno, Koroška zapravljen, meje so se ustalile in potem pomirile — življenje se je „normaliziralo“: kmet je zopet spoznal, da je edini vir njegovemu obstanku znoj njegovega telesa, trgovec se je spomnil pozabljenih računov dobička na odstotke, bančniki so se vračali iz oblakov, „politično življenje“ pa je spet neovirano po nevšečnih, sentimentalnih „spravljaših“ bujno poganjalo svoj kričavi cvet in jedki sad.

Kocjančiču je zunanje življenje mirno teklo. Prihranki so se mu počasi, a stalno večali. To ga je veselilo tem bolj, ker je spoznal, da bo edina pot do nastanitve v Mariboru, ako si tam lahko kupi lasten dom. Nikakor se namreč še ni vdal, da se za vselej odreče udobnostim mesta.

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 5. februarja:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj
pismica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 6. februarja:
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — N. Kriegl: Ziljska ohcet.

TOREK, 7. februarja:
09.30—10.00 Land an der Drau —
dežela ob Dravi — 13.45—14.30 Celov-
ški radijski dnevnik — Šport — Otroci,
poslušajte!

SREDA, 8. februarja:
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Ob Prešernovem dnevu.

ČETRTEK, 9. februarja:
13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Moteti — Mladina in šport.

PETEK, 10. februarja:
13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških
Slovencev.

SOBOTA, 11. februarja:
09.45—10.30 Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 5. februarja: 9.55 Evrovi-
zija iz Garmisch-Partenkirchna: Sve-
tovno prvenstvo v smučanju, slalom
moških, 1. tek — 12.25 Slalom moških,
2. tek — 15.30 41 stopinj ljubezni —
17.00 Živalski leksikon — 17.30 Čebe-
la Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00
Klub seniorjev — 18.30 Poj z nami —
19.00 Avstrija v sliki ob nedeljah —
Zgornja Avstrija — 19.25 Kristjan v
času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo
— 19.50 Šport — 20.00 Svetovno pr-
venstvo: ORF-studio — 20.15 Avanti,
avanti — 22.40 Šport — 22.50 Ponočno
branje — 23.35 Poročila.

PONEDELJEK, 6. februarja: 9.00 Am,
dam, des — 9.30 Dežela in ljudje —
10.00 Šolska televizija: Francoščina —

10.30 41 stopinj ljubezni — 17.30 Am,
dam, des — 17.55 Za lahko noč —
18.00 Omaruru — 18.30 MI; družinska
oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30
Čas v sliki 1 s kulturo in športom —
20.00 Šport ob ponedeljkih — 20.55
Nonstop nonsens — 21.40 Poročila in
šport.

TOREK, 7. februarja: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 The Bellcrest story — 10.00
Šolska televizija: Materija in prostor
— 10.30 Napoleon je kriv vsega —
17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko
noč — 18.00 Raj živali — 18.30 MI;
družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki
— 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in
športom — 20.00 Beljaški pust — 22.25
Poročila in šport.

SREDA, 8. februarja: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 Šolski poizkusi in šolska
reforma — 10.00 Šolska televizija: Ma-
drid in centralna Španija — 10.30 Ka-
petan Nemo — 17.00 Stari lev — 17.25
Tudi hec mora biti — 17.55 Za lahko
noč — 18.00 Fenomen Lurd — 18.30
MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija
v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo
in športom — 20.00 Tiralica-uganka —
20.20 Čarovniški vajenec — 21.35 Po-
ročila in šport.

ČETRTEK, 9. februarja: 9.00 Am,
dam, des — 9.30 Francoščina — 10.00
Šolska televizija: Obrazi stoletij —
10.30 Ukradimo kar celo banko! —
17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko
noč — 18.00 Televizijska kuhinja —
18.30 MI; družinska oddaja — 19.00
Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1
s kulturo in športom — 20.00 Turandot
ali kongres pralcev — 21.20 Cesar At-
lantisa — 22.20 Poročila in šport.

PETEK, 10. februarja: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska
televizija: Steklo — 10.30 Klub senior-
jev — 11.00 Notredamska cerkev v Pa-
rizu (Victor Hugo) — 17.30 Am, dam,
des — 18.00 Zgodba v ozadju zgodbe
— 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00
Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1
s kulturo in športom — 20.15 Derrick —
21.20 Argumenti — 22.05 Šport in re-
klama — 22.15 Umazani junaki iz Yuc-
ca — 23.50 Poročila.

SOBOTA, 11. februarja: 15.35 Pusto-
lovščine v Engadinu — 17.00 Športna
abeceda — 17.30 Heidi — 17.55 Za
lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25
Dober večer... Heinz Conrads —

19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južno
Tirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kultu-
ro — 20.15 Muppets-šov — 20.45 Klavn
gre čez Broadway — 21.50 Šport —
22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Umor
— 23.45 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 5. februarja: 14.55 Svetov-
no prvenstvo v umetnem drsanju —
15.25 Svetovno prvenstvo v rokometu,
finale — 16.45 Svetovno prvenstvo v
umetnem drsanju, nadaljevanje —
17.30 Dežela in ljudje — 18.00 Tele-
gimnastika — 18.30 Če bi imel mili-
jon... — 20.00 Knjižni bazar — 20.15
Jarmark — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 6. februarja: 18.00
The Bellcrest story — 18.30 Konji, ma-
de in USA — 19.30 Materija in prostor
— 20.00 Prost vstop — 20.55 Pariške
zgodbe — 21.45 Čas v sliki 2 — 22.15
Minnie and Moskowitz.

TOREK, 7. februarja: 18.00 Šolski
poizkus in šolska reforma — 18.30 Av-
strija — eno leto po 1984 — 19.30 Šol-
ska televizija: Obrazi stoletij — 20.00
Ukradimo kar celo banko! — 21.25
Čas v sliki 2 s kulturo — 22.00 Club 2.

SREDA, 8. februarja: 18.00 Franco-
ščina — 18.30 Ö 9 — 19.00 Mejnik
svetovne zgodovine — 20.00 Schuber-
tiada — 21.00 Marie Curie — 21.50
Čas v sliki 2 s kulturo.

ČETRTEK, 9. februarja: 18.00 Rušči-
na — 18.30 Prost vstop — 19.30 Šolska
televizija: Steklo — 20.00 Svočas —
21.05 Čas v sliki 2 s kulturo — 21.40
Club 2.

PETEK, 10. februarja: 18.00 Orienta-
cija — 18.30 Slike k zajtrku, fotožurna-
lizem — 19.30 Odiseja — 20.15 Znanje
aktualno — 21.00 Nova — 21.20 Legen-
da o Robinu Hoodu — 22.10 Čas v
sliki 2 s kulturo — 22.45 Harry Bela-
fonte-šov.

SOBOTA, 11. februarja: 17.30 Ekspe-
dicija v kraljestvo živali — 18.25 Brez
nagobčnika — 19.30 Thrillseekerjevi
— 19.55 Galerija — 20.15 V imenu ravnateljstva — 21.35 Bourbon street.

TV Ljubljana

NEDELJA, 5. februarja: 7.40 Poročila
— 7.45 Za nedeljsko dobro jutro: Festival
mladinskih pevskih zborov Celje 77 —
8.25 625 — 8.45 Starejši sin — 9.55
Garmisch: Svetovno prvenstvo v specialnem
slalomu, prenos — 10.45 Kaj je narobe s
fantom, barvna mladinska oddaja — 11.30
Kmetijska oddaja — 12.25 Garmisch: Sve-
tovno prvenstvo v specialnem slalomu —
13.15 Jules Verne — 13.35 Poročila,
Svet, v katerem živimo, Okrogli svet,
Bröndby: Svetovno prvenstvo v roko-
metu, prenos finalne tekme, Poročila —
17.40 Športna poročila — 17.45 Ko-
šarka: Bosna — Brest, prenos — 19.15

HOTEL ANTONIČ

NA REKI PRI ŠENTJAKOBU

išče od 1. 3. naprej

● NATAKARJA

ali kvalificirano

● SERVIRKO

Pogoji po dogovoru
Telefon (0 42 53) 241

Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30
TV dnevnik — 20.00 Vrnitev odpisanih —
21.05 Madona, kje vse sem te kopal —
21.35 TV dnevnik — 21.55 Športni
pregled.

PONEDELJEK, 6. februarja: 9.05 TV
v šoli: Zelo potrebna stvar, Organske
spojine — 10.00 TV v šoli: Materinščina,
Risanka, Zemljepis — 11.10 TV v šoli:
Za najmlajše — 15.05 TV v šoli,
ponovitev — 16.00 TV v šoli, ponovitev
— 17.10 Poročila — 17.15 Vrtec na
obisku: Pridite v gledališče — 17.30
Svet, v katerem živimo — 18.00 Obzor-
nik — 18.10 Litografija in sitotisk —
18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade
— 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cik-
cak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Pre-
den bo petelin zapel, predstava pri-
morskega dramskega gledališča v No-
vi Gorici — 21.40 Kulturne diagonale
— 22.25 TV dnevnik.

TOREK, 7. februarja: 8.15 TV v šoli:
Dnevnik 10, Nemščina, Sonce, Geome-
trija, TV vrtec, Narodni običaji — 10.00
TV v šoli: Glasbena vzgoja, Risanka,
Priradoslovje — 14.30 TV v šoli —
16.05 Šolska TV: Grafične igre na tek-
stilu, Koroški kmečki upor leta 1478 —
17.00 Poročila — 17.05 Pisani svet:
Knjiga, barvna oddaja — 17.40 Mozaik
— 17.45 Obzornik — 17.55 Proslava ob
slovenskem kulturnem prazniku, pre-
nos — 19.25 Barvna risanka — 19.30
TV dnevnik — 20.00 B. Pekić: Kako
upokojiti vampirja, barvna komedija —
21.10 Revija najboljših na svetovnem
prvenstvu v umetnostnem drsanju —
22.30 TV dnevnik.

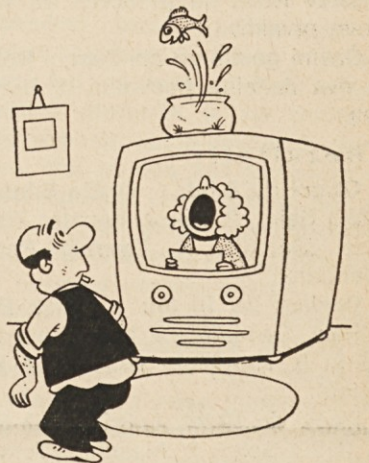
SREDA, 8. februarja: 8.50 TV v šoli:
Naše morje, Od Sutjeske do Gataške-
ga polja, Filmski jezik — 10.00 TV v
šoli: Predšolska vzgoja, Risanka, Film
— 14.55 Nogomet: Italija — Francija,
prenos — 17.05 Poročila — 17.10 Ko-
sovirja na letišči žlici — 17.30 Rubens
— 18.00 Obzornik — 18.10 Jugoslovans-
ka trimska televizija — 18.44 Mozaik
— 18.48 Romantika na pohodu — 19.15
Barvna risanka — 19.20 Cikcak —
19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedna:
Pobesnili mesec — 22.00 TV dnevnik
— 22.15 Miniature: Recital harfistke

Rude Ravnik-Kosi — 22.30 Slalom za
ženske, posnetek iz St. Gervaisa.

ČETRTEK, 9. februarja: 9.00 TV v
šoli: Hiša ob morju, Aljaska, Vesna
Parun — 10.00/11.30 in 12.30/14.00 Me-
gevé: Veleslalom za ženske, prenos —
16.00 Šolska TV: Grafične igre na tek-
stilu, Koroški kmečki upor leta 1478 —
16.35 Veleslalom za ženske, posnetek
iz Megevé — 17.30 Poročila — 17.35
Po sledeh Marka Pola — 18.25 Obzor-
nik — 18.35 Mozaik — 18.40 Profesor
Baltazar — 18.50 Tehnica za točno
tehtanje — 19.15 Barvna risanka —
20.00 Boccaccio-Vuga: O neapeljskem
rubinu — 20.45 V živo: Življenje v dvo-
je, vmes poročila.

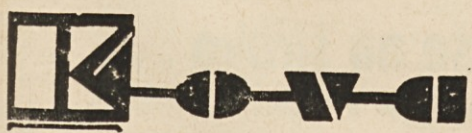
PETEK, 10. februarja: 9.00 TV v šoli:
Ruščina, Od petka do petka, Prijatelj-
stvo — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Ri-
sanka, Zgodovina — 12.00 Chamonix:
Smuk za moške, prenos — 15.00 TV v
šoli, ponovitev — 16.05 Smuk za mo-
ške, posnetek iz Chamonixa — 17.05
Poročila — 17.10 O študentu, krčma-
rici in sodniku — 17.35 Deček Domi-
nik — 18.00 Obzornik — 18.10 Slove-
nske narodne v veseli družbi — 18.40
Mozaik — 18.45 Pota samoupravljanja
— 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cik-
cak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Za-
bavno-glasbena oddaja — 21.05 Raz-
gledi — 21.40 TV dnevnik — 21.55
Serpico — 22.45 Poročila.

SOBOTA, 11. februarja: 8.00 Poro-
čila — 8.05 Profesor Baltazar, barvna
risanka — 8.15 S. Makarovič: Koso-
virja na letišči žlici, barvna nadaljevan-
ka — 8.30 Vrtec na obisku: Pridite v

gledališče — 8.45 Tehnica za točno
tehtanje — 9.15 Pisani svet: Knjiga —
10.00 Chamonix: Slalom za moške, pre-
nos — 11.30 Pota samoupravljanja, II.
del — 12.00 Chamonix: Slalom za mo-
ške, prenos — 13.15 Novele Henryja
Jamesa — 14.05 Jugoslovanska trim-
ska televizija — 14.40 Poročila (do
14.45) — 16.25 Poročila — 16.30 Fe-
stival italijanske popevke, posnetek iz
San Rema — 17.30 Obzornik — 17.45
Mladinski film — 19.15 Barvna risanka
— 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik
— 20.00 G. Durieux: Paul Gauguin —
20.55 Zabava vas Julio Iglesias — 22.05
TV dnevnik — 22.20 625 — 23.00 Po-
ročila.

Poselnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h

po kuhinje!

PODJERBERK —
ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

To je tudi sam občutil za glavni vzrok, ako se tu zunaj
— porabljač — v mislih primeru z rastlinami — še vedno
ni „prijel“.

„Prav vidi se, kako si z eno nogo še vedno v Trstu. Ali
vsaj v Mariboru,“ mu je nekoč rahlo očital Strelec. „Toda
jaz ne vem, zakaj pameten človek ne bi mogel srečno
živeti tudi na kmetih!“

„Jaz pravzaprav tudi ne,“ se je nasmehnil Kocjančič.
„Toda pogledj, prijatelj, jaz bi bil vendar že slednjič rad
pri svojem otroku! Tu pa še meščanske šole ni. In živ-
ljenje tu zunaj prav kriči celo po zunanjih družinskih do-
brotah — večno ne bom grizel Holzingerjevih večnih zrez-
kov, a črednikoval za tujimi mizami še manj! Naposled
sem tudi že od rojstva vendar-le mestno dete in me torej
vleče tja z isto pravico, kakor kmetjskega sina ‚na zeleno‘.
Glavno pa bo nekaj drugega in če hočeš globlje: pogoj
srečnemu življenju na kmetih je po mojem mnenju glo-
boka in resnična ljubezen do prirode. Meni menda prav
po mojem mestnem pokolenju manjka z njo tisti poslednji
stik. Tako nekako, kakor mi je nekoč v Trstu priznal do-
seljeni hribovec: Morje občudujem, toda pogovoriti z njim
se nimam skoraj kaj. Jaz tega o travniku, predvsem o
gozdu, o hribočku, pogledu v dolino ne bom trdil. In da
sem se od vsega začetka naselil tu, bi bil najbrže našel še
zadnjo mehko besedo. Ali v meni so se menda takrat...
ob tisti moji katastrofi... vendar potrgale najtanjšje, naj-
finejše, najboljčutiljivejše strune... In tako, vidiš, se tam
zunaj sredi prirode nenadoma začutim na tujem... Glava
dà, glava je polna lepih, nežnih, pristranskih misli, srce pa
je čudno prazno. Zlasti imam občutek, da mi tisto tam
zunaj ne samo nič ne daje, temveč celo — jemlje... da

me pije, izčrpa... In zato se vračam naravnost žalosten
odondod... žalosten in čudno truden...“

„No, in v mestu?“

„V mestu bom hodil tja ven — na poset! Dà, to je: tu
sem jaz prirodi v gosteh, tam bo ona meni tako rekoč...“

*

In ko je Kocjančič spomladi leta triindvajsetega pre-
jel pismo, naj pride drugi dan popoldne za gotovo v Mari-
bor, ker pojutrišnjem lahko zdrži zelo primerno hišo sredi
mesta, je imel že vse lepo pripravljeno in se je točno ob
določeni uri zgledil pri Maregu.

Na dražbo bo šla lična stara, a še zelo dobro ohranje-
na, enonadstropna patricijska palačica. In ker je bila tudi
res patricijsko zidana, se je nabralo tako malo ponudni-
kov, da jo je Kocjančič dobil za nenavadno ugodno ceno.

„Tako!“ mu je dejal Žililih, ko sta zapuščala sodno pa-
lačo. „Tisto prvo hipoteko boš brez bolečin odplačeval,
stanovanje v prvem nadstropju z malenkostnimi stroški
razdeliš v eno z dvema sobama zase in eno s tremi za
stranke, a imaš spodaj kar še pol hiše za ordinacijo.“

„Mislim, da si bom vzel stanovanje s tremi sobami.“

„Čemu ti bodo tri sobe? Povedati ti namreč moram,
da Ljubice ne dobiš! Moja žena je odločila tako. In te
lepo prosi, da ji dekleta ne trgaš iz rok!“

„Ta je lepa!“ je osupnil Kocjančič. „Kaj res nikoli ne
bom mogel do svojega otroka! In poleg tega me je že kar
sram, da mi ga redita vidva. Misliš, da ne vem.“

„Tiho! Gentlemani o tem ne razpravljajo! Stanovanje
razuzdanega samca pa tudi iz vzgojnega stališča ni za
tako mlado bitje. Najprej se spet poroči, potem bomo vi-
deli!“

„Na, veš kaj! Razuzdanstva mi niti ti ne boš očital!“
se je zasmeljal Kocjančič. „In če misliš, da bo nekak ko-
rozni zakon boljši.“

„To ti že jaz uredim — ti si samo pošteno žensko najdi!
Večno ne boš mogel tako, ti trobimo že par let! Saj se ti
kar vidi, da se še vedno nisi prav ulovil! Klin s klinom —
razočaranje po nesrečnem zakonu s srečnim! Koliko takih
stvari smo lepo že opravili!“

„Ne, prijatelj! Naj ti povem enkrat za vselej: zakon je
zame neločljiv! Vseeno ali krščanski ali judovski! Dokler
je ona živa, se čutim vezanega! In prosim, ne sklicuj se
nanjo — to mene ne zadeva! ‚Usque ad mortem!‘ smo rekli
pred oltarjem: Do smrti!“

„Čudna načela!“ je zamrmral Žililih.

„To niso načela, to je moj najnotrajnejši občutek!“

Kocjančič ni dvomil, da ne bi tudi v Mariboru kmalu
uspel; toda v Rominju je šlo vse tako lepo gladko svojo
pot, da je sklenil, počakati dne, ko bo mogel brez skrbi
tvegati „skok na novo desko“. Vendar je začel že sedaj
vse pripravljati, da bo treba takrat še samo na vlak.

Tu pa se je zgodilo, da je Tone Štefanc, opogumljen po
neki besedi, stopil kar pred Gretinega očeta in zaprosil za
njeno roko — računajoč še posebej s tem, da bi mu starel
hudo zameril, če se ne bi držal pravil tistih časov, ki jih
je on toliko hvalil. Koller in njegova gospa sta res takoj
privolila, toda po trodnevem pomisleku ga je dokončno
odklonilo — dekle.

Zdaj ni bilo več dvoma, da je temu, ako še tako nedol-
žen, kriv doktor Kocjančič in po trgu je završalo.

Drugi dan se je Strelec spraval naravnost nanj.

(Dalje prihodnjič)

Šentjanž - smučarski center Roža

Že brž po drugi svetovni vojni je šentjanško smučarsko društvo zaslovelo, ko so se tu srečavali najboljši smučarji in se merili v skakanju. Odkar so se postavile na Rutah žičnice, pa se smučarji vadijo vsebolj v alpskih disciplinah. Tako je v zadnjih letih postal Šentjanž pravo središče Roža, kamor se pridejo smučati prijatelji blega športa od blizu in daleč.

Šentjanško društvo ima tako doma ob vlečnici najboljše možnosti za treniranje. Društvo, ki je prenehalo z nogometno sekcijo, se hoče popolnoma specializirati na alpsko smučanje. Število članov močno raste. Okoli 200 članov iz Šentjanža in bližnjih vasi šteje društvo. Odgovorni funkcionarji se trudijo, da nudijo vsem ne samo ugoden nakup smuči ELANA, temveč tudi možnost za redni trening, da pošiljajo najboljše tekmovalce na smučarske tekme in da tudi sami prirajajo tekme.

22. januarja 1978 je organiziralo športno društvo Šentjanž na Rutah ROŽANSKA PRVENSTVA v obliki veleslaloma.

Prvenstvo je bilo odlično pripravljeno in dobro obiskano. 230 tekmovalcev in tekmovalk iz desetih društev Roža se je borilo za naslove prvakov.

Častni gostje so bili župani Roža in dva deželna poslanca iz Borovlj.

Rezultati:

Otroci do 8 let: 1. Oraže Eduard (DSG Sele), 2. Kerschbaumer Thomas (Šentilj), 3. Zwarnig Peter (Šentjanž).

Deklice do 10 let: 1. Užnik Dominike (Šentjanž), 2. Keuschnig Elke in 3. Kropiunig Brita (obe Bistrica).

Dečki do 10 let: 1. Pristovnik Pepi (DSG Sele), 2. Moschitz Tomaž

(Šentjanž), 3. Reicht Gerald (Bistrica).

Šolarke do 12 let: 1. Užnik Mirjam (Šentjanž), 2. Olip Doroteja (Sele), 3. Ranner Karin (Bistrica).

Šolarji do 12 let: 1. Oraže Milan (DSG Sele), 2. Ogris Walter (Borovlje), 3. Andrejčič Arno (Bistrica).

Šolarke do 14 let: 1. Schwarz Barbara (SC Borovlje), 2. Doujak Sonja (DSG Sele), 3. Bohrisch Nikol (Borovlje).

Šolarji do 14 let: 1. Socher Valentin (SC Borovlje), 2. Ogris Walter (DSG Sele), 3. Ogris Siegfried (DSG Sele).

Mladina I — dekleta: 1. Dovjak Veronika (DSG Sele) 2. Hedenik Elizabeta (Šentjanž), 3. Meschnig Inge (Šentjanž).

Mladina I — fantje: 1. Sagmeister Gerald (SC Borovlje), 2. Rozmann Franc (Šentjanž), 3. Inzko Stanko (Šentjanž).

Mladina II — dekleta: 1. Zablantnik Ani (Šentjanž), 2. Bohrisch Trixi (SC Borovlje), 3. Kornprath Silvia (SC Borovlje).

Mladina II — fantje: 1. Sagmeister Peter (Borovlje), 2. Partl Josef (SV Bilčovs), 3. Oraže Tomi (DSG Sele).

Dame: 1. Male Štefi (Bistrica), 2. Oraže Elsi (Sele).

Splošna moška skupina: 1. Huss Walter (SC Bistrica), 2. Srienc Winfried (DSG Rotschitzen), 3. Gabriel Lojzi (Šentjanž).

Starostna skupina: 1. in najboljši dneva Ranner Helmut (ÖDK Bistrica), 2. Plessnig Klaus (ATUS Bistrica), 3. Užnik Erih (Šentjanž).

Teden navrh pa so imeli Šentjanžani sami svoje DRUŠTVENO PRVENSTVO v veleslalomu. Kljub slabemu vremenu se je nad 80 članov zbralo na štartu.

Naslov društvenega prvaka so si osvojili: Laußegger Klaudia in Zwarnig Peter pri najmlajših, Užnik Dominike in Moschitz Tomaž v drugi otroški skupini, Užnik Mirjam in Schlemitz Aleksander v skupini šolarjev, Laußegger Martina in Blüml Mihi v drugi skupini šolarjev, Hedenik Lizi in Obiltschnig Mihi med mladinci I, Moschitz Trudi kot najboljša dneva v ženski skupini, Weiss Tomo v drugi mladinski skupini, Užnik Erih v starostni skupini, Ottowitz Janko pa je bil najboljši dneva.

Dne 12. februarja 1978 bo pridelilo športno društvo Šentjanž mednarodno tekmovanje za točke v dveh tekih veleslaloma. Sodelovali bodo poleg najboljših Korošcev tudi smučarji iz Italije in Slovenije. Prvi tek se začne ob 9. uri. Gledalci pristrčno vabljeni v Šentjanž na Rute!

STROKOVNA ŠOLA ZA ŽENSKÉ POKLICE ŠOLSКИH SESTER, ŠENTJAKOB V ROŽU

OBJAVA

Na dvojezični strokovni šoli za ženske poklice v Šentjakobu v Rožu je vpisovanje v

1. razred 3-letne strokovne šole za ženske poklice in v enoletno gospodinjsko šolo od 1. do 28. februarja 1978.

Pogoji za sprejem:

Uspešno opravljena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine oziroma vsaj enega koroškega slovenskega dialekta.

Prijavi za sprejem je treba priložiti spričevalo 1. semestra, rojstni list in domovnico.

Učenke, ki stanujejo v internatu, dobijo ob danih pogojih državno podporo, knjige dobijo vse brezplačno.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po telefonu štef. 0 42 53 / 343 ali pa pismeno na naslov:

Strokovna šola za ženske poklice šolskih sester — Fachschule für wirtschaftliche Frauenberufe der Schwestern, Šentpeter 25, 9184 Šentjakob v Rožu.

Vodstvo šole

ZVEZA SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV ORGANIZIRA 12-DNEVNO POTOVANJE PO POLJSKI

Že v NT 3 od 19. januarja smo opozorili na počitniško potovanje po Poljski. Stvar se je v toliko spremenila, ker potovanje ne bo trajalo 14 dni (od 20. VIII. do 3. IX. 1978), temveč 12 dni. Začetek potovanja se ne bo spremenil. Le spored bo nekoliko skrčen.

Na povabilo univerze v Sosnowiecu si bomo pod strokovnim vodstvom tamkajšnjega profesorja slovenščine ogledali znamenite kraje in se seznanili s kulturnimi ter znanstvenimi dosežki na Poljskem (Krakov, Auschwitz, Varšava, Gdansk, Wrocław, Čenstohova, Katowice, Sosnowiec). Ogledali si bomo tudi znamenito Westerplatte pri Gdinji, poljske termopile, kjer so se septembra 1939 poljski vojaki junaško branili proti večkratni nacistični premoči.

Stroški celotnega potovanja bodo znašali okoli 4500.— šilingov. Ker je treba čimprej sporočiti število udeležencev, prosimo, da se zainteresirani javijo kar se da hitro na naslov:

Prof. Štefan Pinter, 9162 St. Johann/Šentjanž 57.

Točen spored in potek potovanja bomo še pravočasno objavili.

Pogovor z nogometašem Oblakom

Obiskali smo enega največjih slovenskih nogometašev, Branka Oblaka, v Münchnu, Isarstraße, kjer stanuje s svojima 2 otrokoma in ženo Majo in mu stavili v imenu naših bralcev nekaj vprašanj:

NT.: Branko Oblak, predvsem po svetovnem prvenstvu 1974 v Münchnu in evropskem prvenstvu 1976 v Beogradu Vas poznajo naši bralci kot nogometaša svetovnega formata. Kolikokrat ste igrali v državni reprezentanci Jugoslavije in katere so bile vaše postaje v proficirkusu nogometa?

Oblak: V dresu državne reprezen-

tance sem igral 48-krat. Moje postaje so bile NK Olimpija, Hajduk Split, Schalke 04 in sedaj Bayern München.

NT.: Kaj pravite k temu, da se Jugoslavija ni kvalificirala za svetovno prvenstvo?

Oblak: Žal mi je, da se naša reprezentanca ni kvalificirala. Na žalost tudi sam zaradi operacije dimlje (Leistenoperation) nisem mogel svojega prispevati pri zadnjih igrah za kvalifikacijo. Prepričan pa sem, da bo Jugoslavija pri naslednjem svetovnem prvenstvu spet med najboljšimi.

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavi svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1978/79 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 13. do 28. februarja 1978, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

2. Pravočasno prijavljeni učenci, ki bodo ob koncu šolskega leta 1977/78 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSENZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.

3. Prijavljeni učenci, ki ne bi dosegli tako dobre ocene, bi morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenca, bo treba otroka prijaviti v prvi polovici junija 1978. Sprejemni izpiti bodo en teden pred koncem šolskega leta.

4. Konec maja 1978 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh vseh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oziroma o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

5. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

6. Za vstop v višje razrede je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence, Ebentaler Straße 14, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Ravnatelj:

dr. Reginald Vospornik, I. r.

Ples slovenskih občinskih odbornikov

Klub slovenskih občinskih odbornikov je zadnjo soboto vabil na ples: v gostilni pri Šoštariju v Globasnici so obiskovalci napolnili dvorano in se zabavljali ob zvokih ansambla „Fantje treh dolin“. Pa tudi na točilnici so imeli odgovorni dovolj dela. Med častnimi gosti so bili svétnik ambasade SFR Jugoslavije Željko Besedić, konzul Peter Zupančič, predsednik

NSKS dr. Matevž Grilc ter tajnik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser.

Svétnik ambasade Besedić pa je v soboto dopoldne obiskal sedež Narodnega sveta koroških Slovencev, kjer se je predstavil v svoji novi funkciji. Sprejeli so ga predsednik dr. Grilc, osrednji tajnik Filip Warasch ter član predsedstva Karel Smolle.

„Extrablatt“ piše na široko . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

der Exekutive. Bis heute gibt es in Österreich kein Polizeibefugnisgesetz. So können Polizei und Gendarmerie gerade zur ‚Aufrechterhaltung der öffentlichen Sicherheit und Ordnung‘ im Rahmen bisher geltender Gesetze agieren — und von ihrem Ermessen über Recht und Unrecht ausgiebig Gebrauch machen. Hat man von harten Maßnahmen danebenstehender Gendarmen gegen Ortstafelstürmer in Südkärnten bisher noch nichts gehört, so erinnert man sich um so besser, wie am 8. August 1976 Kärntner Genadmerie zur Gaudi versammelter Deutschnationaler und Altnazis Slowenen und unbeteiligte Passanten in St. Kanzian niederprügelte. Obwohl der Verfassungsgerichtshof am 6. Oktober 1977 erstmalig in Österreich das Verhalten der Gendarmeriebeamten in einigen Punkten verurteilte, wurde ein Großteil der

Südkärntner Prügelorgie noch nachträglich von Österreichs obersten Richtern sanktioniert.

So wurde dem Slowenen Janko Malle zwar zugestanden, ‚dadurch, daß ihn Gendarmeriebeamte zur Weitereskortierung wiederholt an den Haaren zerrten, in dem in Artikel drei Menschenrechtskonvention gewährleisteten Recht auf Unterlassung einer erniedrigenden Behandlung verletzt‘ worden zu sein, die — durch Zeugen und Fotos dokumentierten — Schläge und Tritte gegen ihn und andere Festgenommene sind aber durch die Bank rechtlich gedeckt.“

Oglašujte

v našem listu!

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradlišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štef. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

NT.: Kako se počutite v Nemčiji?

Oblak: Kar dobro, vendar sem vedno vesel, kadar se morem odpeljati v Ljubljano, kjer sem doma.

NT.: Znano nam je, da se močno zanimata za položaj koroških Slovencev. Imate tudi kaj kontakta z našimi ljudmi?

Oblak: Moje zanimanje za koroške Slovence je bilo že vedno veliko. Dokler sem igral pri NK Olimpiji, sem bil tudi dobro informiran. Zdaj pa sem našel preko Slovenskega atletskega kluba v Celovcu,

predvsem v osebi predsednika Francija Šmida, tudi tesen kontakt s slovenskimi nogometaši na Koroškem. Skrbno zasledujem dogajanja na Koroškem in ne morem prikriti ogorčenosti nad postopanjem avstrijskih oblasti do svojih narodnih manjšin. Veseli me na novo poživljena angažiranost, predvsem mladih koroških Slovencev in upam, da bo zmagal na Koroškem čimprej razum, da boste prišli končno do svojih pravic.

NT.: Prav lepa hvala!